Nr. 110. NALEŻYTOŚĆ POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM. Krakow, Sroda 13 Czerwca 1923. Rok XLII.

„Nowa Reforma“ wychodzi codziennie rano.

Prenumerata wynosi:

	rocznie Mk	półrocznie Mk	kwartalnie Mk	miesięcznie Mk
W miejscu	„	„	„	14000 Mk
z odnoszeniem do domu	„	„	„	7000 „
W Polsce:				
z przesyłką pocztową	„	„	„	7000 „
W innych państwach	„	„	„	17000 „

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do Administracji „Nowej Reformy“ w Krakowie.

Redakcja: ulica Jagiellońska 10. Administracja: ul. św. Anny l. 3. Telefon Redakcji 41. Administracji 241. Dla rozmów **zamiejscowych 1572.**

Nr P. K. O. 140.956; Konto Ziemski Bank Kredytowy w Krakowie.

Rękopisów nadsyłanych Redakcja nie zwraca.

Cena numeru pojedynczego wszędzie 600 Mp.

NOWA REFORMA

Prenumeratę przyjmują: Administracja „Nowej Reformy“ ul. św. Anny l. 3, biuro dzienników „Ruch“ (dawniej J. Hoposch A. Salomonowa), ulica ... Biuro d. ..., ul. Jagiellońska 7 i wszystkie krajowe i zagraniczne biura dzienników.
Ogłoszenia przyjmują: w Krakowie wszystkie biura dzienników i ogłoszeń. **W Warszawie** Reklama polska, Jasna 10, R. Mosse, Marszałkowska 124; L. i K. Metzl i Sp., ul. Marszałkowska 130; L. Bachweitz, Marszałkowska 1..., B. Bachweitz, Fredry 4, T. Pietraszek, Marszałkowska 115, Wielkopolska agencja reklamy, Krakowskie Przedmieście 71, Unger, Senatorska 12, M. J. Freid, Rymarska 16, Międzynarodowe biuro ogłoszeń Galerja Luxemburg, J. Librod, Marszałkowska 118; **w Poznaniu** Polska agencja reklamy „Par“, Rycerska 3, Wielkopolska agencja reklamy, Gwarna 19; **w Wilnie** S. Jatan, Niemiecka 4, Jankowski-Fra..., Wielka 96; **we Lwowie** St. Sokołowski, biuro dzienników H. Bachstab, M. Brück; **we Wiedniu** R. Mosse, M. Dukes Nachf., Haasenstein et Vogler, H. Schalek, Bock et ..., E. Braun, J. Danneberg, J. Rafael, Oest. Anzeige-Ges. „Ifra“, Wollzeile 13, „Inges“, Franz Josef Kai 7; **w Berlinie** „Ala“, Krausenstr. 38.
Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje Administracja „Nowej Reformy“ za opłatą od miejsca wiersza milimetrowego za raz Mk 500·—. Za układ tabelaryczny, cyfrowy, skombinowany o 50 procent drożej. — **Nekrologi** Mk 1000 za miejsce wiersza. — **Nadesłane** po Mk 1500·— od wiersza milimetrowego. — **Głosy publiczne** po Mk 1000·— od wiersza. Na pierwszej stronie 2500 Mk od wiersza. Drobne ogłoszenia po 250 Mk od słowa, dla poszukujących pracy ... Mk. — Zamiejscowe ogłoszenia **50% drożej.** — **Załączniki** „Nowej Reformy“ (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia ...) przyjmuje się według umowy.

Wzrost zamętu

Kraków, 12 czerwca.

Dolar przekroczył na naszych giełdach 70 tysięcy marek. W rzeczywistości jest on droższy. Przy tej cenie bowiem materjał dewizowy pojawia się rzadko, jak opowiadają sprawozdawcy giełdowi. Aby pojawiał się chętniej, potrzebaby zwabić go jeszcze znacznie wyższą ceną.

Od czasu istnienia nowego rządu, spadek waluty polskiej wyraża się cyfrą 12 tysięcy na dolarze. Czyni to równo tysiąc marek na dolarze za każdy dzień nowych rządów gabinetu prawicowego.

Stronnictwa, które zwalczały rząd Sikorskiego, posługiwały się, jako bronią, chętnie — cedułą giełdową. Przy całej łatwości i wdzięczności tej broni, nie chcemy się szermować i bynajmniej nie twierdzimy, że spadkowi marki winien jest tylko rząd. Spadkowi temu bowiem winien jest cały nasz system polityczno-gospodarczy, który, jak dotąd, okazał się silniejszym, niż wszystkie rządy.

Spadek marki obecny i jeszcze w przyszłości oczekiwany ma swoje źródło w rosnących emisjach. Jeżeli w pierwszych miesiącach tego roku można było obserwować dziwne na pozór zjawisko, że mimo wzrostu emisyj dewizy stabilizowały się niejako, w każdym razie szły w górę znacznie wolniej, niż wykazy wiszącego długu państwowego w markach, co dzień emitowanych, to przypisać to należy pewnym sztucznym zabiegom i manipulacjom, które po chwilowej uldze dla chorego organizmu dają w rezultacie tem większe pogorszenie stanu ogólnego.

Minister Grabski — jak wiadomo — ograniczył, a nawet zawiesił kredyty dla przemysłu z tym argumentem, że przemysł na tych kredytach robi bajeczne interesy, ponieważ za pożyczone marki kupuje surowce zagraniczne, względnie dewizy, długi swoje zaś spłaca kasie państwowej zdewaluowaną marką, inkasując całą różnicę dla siebie.

Argument ten, słuszny zupełnie sam w sobie, wyrwany jednak z całości organicznej zjawisk, okazał się mało skutecznym w praktycznem zastosowaniu. Jakież bowiem były skutki restrykcyj kredytów przemysłowych?

Oto przemysł, pozbawiony kredytów państwowych, poszukał sobie kapitałów obrotowych w innej drodze wypróbowanej — mianowicie w emisjach nowych akcyj, czyli w rozwadnianiu swego kapitału zakładowego. Zamiast inflacji marki, przyszła inflacja papierów t. zw. „dywidendowych“.

Dla ulokowania nowych emisyj i stworzenia dla nich na rynku odpowiedniej atmosfery, banki gestyjne musiały pozbyć się przedewszystkiem zapasów swoich starych akcyj. W tym celu zapomocą znanych środków polityki giełdowej wywołano haussę dla tych papierów. — W gorącej atmosferze tej haussy pieczeń upiekła się doskonale. Zapasy starych akcyj pochłonęła publiczność, z niemi razem zaś także znaczną część nowych. Przemysł zyskał zapas gotówki obrotowej, banki wypełniły swoje kasy papierowym pieniądzem, który jednak musiał obejrzeć się za nową lokatą. Jaką?

Przemysł, zyskawszy gotówkę obrotową, musi robić zagraniczne zakupy surowców. Na to potrzebuje dewiz zagranicznych. Wskutek tego popyt ich wzrośnie, ceny pójdą w górę. Dlatego też jeszcze w czasie, kiedy na giełdzie błyskały ostatnie płomienie haussy papierów dywidendowych, kiedy żywy handel tym artykułem szedł jeszcze własnym rozpędem, wtajemniczeni, pozbywszy się z odpowiednim „zarobkiem“ akcyj, rzucili się na dewizy. Teraz bowiem przyjść musi kolej na nie. Jakoż rzeczywiście przyszła, bo przyjść musiała.

Nie wiadomo, czy nowy rząd będzie nadal akceptował dotychczasową politykę kredytową dra Grabskiego w stosunku do przemysłu. Istnieją jednak dane do przypuszczenia, że będzie dążył do porzucenia jej i powrotu do starych metod zasilania przemysłu tanim kredytem emitowanej w tym celu marki, jak to czynili poprzednio ministrowie. Nacisk ze strony sfer przemysłowych istnieje w tej mierze niewątpliwy. W tym zaś właśnie rządzie sfery te mają wpływ większy, niż w jakimkolwiek innym. Tu też najprawdopodobniej leżą przyczyny, dla których pojawiły się w prasie rządowej ataki na dra Grabskiego i żądania jego rychłego ustąpienia.

Polityka kredytowa dra Grabskiego wobec przemysłu, jakkolwiek wychodziła ze słusznego w zasadzie założenia, okazała się w ostatecznym rezultacie chybioną, ponieważ dotyczyła tylko jednego wycinka sprawy walutowej, nie obejmowała jej całości.

Nie ulega żadnej wątpliwości, że kredyty przemysłowe są bardzo silnym motywem inflacji. Jednakowoż nie są jedynym. Najważniejszym bowiem motywem tej inflacji jest i nie przestaje być samo państwo ze swoim deficytowym budżetem, ze swoim wadliwym systemem podatkowym i wogóle z całą jego wadliwą polityką. Restryngując kredyty przemysłowe, a nie zmieniając nic w systemie innych przyczyn inflacji, nie zapobiegnie się inflacji, nawet się jej nie zmniejszy, tylko stworzy się nowy czynnik zamętu i anarchji gospodarczej. Taki też rezultat dała w tej dziedzinie polityka dra Grabskiego.

Podobnie mają się rzeczy w innych dziedzinach. N. P. w kolejowej gospodarce zapowiedziano szumnie, że będzie się ją prowadziło na zasadach ściśle handlowych, co znaczy, że kolej będzie brała za swe usługi tyle, ile potrzebuje, aby pokryć swoje własne koszta administracji, konserwacji i amortyzacji. W tym celu w kilku olbrzymich skokach podniesiono taryfy. I jakkolwiek mimo tych podwyżek nie osiągnęły one jeszcze równi złotej, to jednak cóż się okazało? Oto już przy tych podwyżkach ruch kolejowy, szczególnie osobowy, zmniejszył się tak bardzo, że deficyt kolejowy zamiast zmniejszyć się, wzrósł jeszcze bardziej. I teraz obraduje się bardzo mądrze i dochodzi do wniosku, że dalej podwyższać taryf na razie nie można, bo koleje zaczną krążyć w próżni. Oto prosty przykład rezultatów polityki dekretowania w dziedzinie gospodarczej. Fikcja, że można w drodze prostych dekretów przejść do złota w kraju, którego ludność złota nie posiada i w złocie nie zarabia, zajaśniała tu w całej pełni, dostarczając dalszego dowodu, że zbyt energiczna kuracja może osiągnąć tylko jedno — pogorszyć chorobę.

Stopień tego pogorszenia wskazuje wyraźnie ceduła giełdowa.

Sprawy państwa polskiego

KONFERENCJA MINISTRA SPRAW ZAGRANICZNYCH Z PRZEDSTAWICIELAMI DYPLOMATYCZNYMI POLSKI.

Warszawa, 11 czerwca. (AW). „Kurjer Polski“ podaje, że we wtorek w Warszawie odbędzie się **zjazd przedstawicieli zagranicznych Polski dla omówienia z ministrem Seydą obecnego położenia międzynarodowego.**

ZNACZENIE POLSKI DLA MAŁEJ ENTENTY.

Belgrad, 11 czerwca (AW). Z ekspose ministra spraw zagranicznych Ninczica, zasługuje na bliższą uwagę szczegół, w którym minister określa **stanowisko małej ententy do Polski.** Mianowicie omawiając znaczenie tej konstelacji politycznej dla ogólnego pokoju, **stwierdził Ninczic, że o małej ententcie bez Polski mówić nie można.** W związku z tem, nabiera szczególniejszego znaczenia fakt, że uregulowanie kwestji przystąpienia Grecji do małej ententy może zdaniem Ninczica i Pasicza nastąpić tylko po poprzedniem porozumieniem się z innemi członkami małej ententy, **oraz z Polską.**

WALKA O KOPALNIĘ „DELBRUECK“.

Katowice, 11 czerwca (PAT). Z miarodajnych źródeł dowiadujemy się w sprawie rozstrzygnięcia o przynależności kopalni „Delbrueck“ co następuje:

Ekspertyza prof. Fabregi złożona komisji granicznej w dniu 7 czerwca, okazała się zdaniem **delegacji polskiej niejasna i niewyczerpująca.** Mimo protestu komisji granicznej prof. Fabrega opuścił komisję i udał się do Hiszpanji, **nie spełniwszy poruczonego mu zadania,** wskutek czego delegacja polska zażądała odłożenia decyzji a zwłaszcza wyjaśnienia i uzupełnienia 9 punktów niejasnych, albo pominięcia ich w ekspertyzie. Na posiedzeniu, odbytem w sobotę dnia 9 czerwca komisja graniczna trzema głosami przeciwko dwom zdecydowała, że ekspertyza prof. Fabregi **jest dostatecznie jasna** i wyczerpująca, aby komisja mogła przystąpić do głosowania. Gdy przystąpiono do głosowania nad przynależnością kopalni Delbrueck **komisarz polski złożył deklarację, stwierdzającą, że komisja nie będąc dostatecznie poinformowana do danej kwestji, niema prawa głosować nad przydzieleniem kopalni do Polski albo Niemiec i że wobec tego nietylko nie wolno mu bez ścisłych dyrektyw rządu głosować, lecz nawet być obecnym przy głosowaniu, który to akt wobec powyższego uważa za nielegalny.** Komisarz polski oświadczył następnie, że gdyby mimo tego protestu głosowanie miało się odbyć, **delegacja polska w dalszych pracach rozgraniczenia odcinka Delbrueck nie będzie brała udziału, to znaczy nie podpisze odnośnych map i odmówi swego udziału przy wytyczaniu granicy na tym odcinku, o ile nie otrzyma w tej sprawie wyraźnego rozkazu od swego rządu.** Po złożeniu tego oświadczenia, komisarz polski wraz z całą delegacją polską **opuścił posiedzenie.** Dowiadujemy się w dalszym ciągu, że głosowanie odbyło się w czasie nieobecności delegacji polskiej, przyczem kopalnia Delbrueck większością głosów **przyznana została Niemcom.**

Organizacja nowego stronnictwa ludowego

Nowy „Klub ludowy P. S. L.“ (grupa posła Dąbskiego) wydał odezwę do ludu polskiego, w której wyjaśnia zmiany, jakie zaszły w polityce stronnictw ludowych w okresie ostatnich kilku miesięcy.

Odezwa zaczyna się od przedstawienia sytuacji podczas ostatnich wyborów do Sejmu i walki, jaką prowadziła ósemka przeciwko „Piastowi“, szczególnie przeciwko Witosowi i Kiernikow, nazywając ich dojlidziarzami i t. p.

„Wobec wyboru drogi, którą „Piast“ poszedł i wobec polityki, jaką on zaczął prowadzić wspólnie z prawicą — czytamy w odezwie — przestał on być stronnictwem prawdziwie ludowem i stał się folwarkiem prawicy. To też, gdy po długich wewnętrznych walkach okazało się, że powrót „Piasta“ do polityki prawdziwie ludowej jest niemożliwy, 14 posłów i czterech senatorów zerwało łączność z „Piastem“ i utworzyło nowy klub w Sejmie pod nazwą „Klub ludowy P. S. L.“. Równocześnie klub ten zorganizował się czasowo aż do utworzenia prawowitej rady naczelnej, jako tymczasowy zarząd główny stronnictwa, pod nazwą „Polskie Stronnictwo Ludowe“.

„Wobec takiego stanu rzeczy — kończy odezwa — wobec sponiewierania przez „Piasta“ idei ludowej, oraz złączenia jego z prawicą, powinna cała ludność włościańska poprzeć tych, którzy pozostali niewzruszeni na posterunku ludowym i nie poszli na lep obiecanek ósemki. P. S. L. pójdzie nadal drogą ludową, drogą budowania silnej, mocarstwowej Polski, opartej na ludzie pracującym.

„Oczyszczając ruch ludowy od rozmaitych brudnych naleciałości, pójdziemy drogą zjednoczenia ruchu ludowego i wszystkich ludowych stronnictw w jedną całość, tak, aby w przyszłości był jeden lud polski i jedno wielkie polskie stronnictwo ludowe“.

Odezwę podpisali posłowie i senatorowie: Dąbski, Anusz, Bogusławski, Bujak, Dubrownik, Fijałkowski, Miedziński, dr Poznański, dr Polakiewicz, Wyrzykowski, Wojtowicz, Wilkoński, Wędziagolski, wojewoda, senatorowie: dr Dobrucki, Krzyżanowski, Stan. Nowak, Wysłouch.

N. P. R. O RZĄDZIE WITOSA.

Organ urzędowy N. P. R. „Sprawa Robotnicza“ pisze:

„Nowy rząd p. Witosa uzyskał votum zaufania 226 głosami przeciw 177 na posiedzeniu sejmowem dnia 2 czerwca. Ogólne stwierdzenie zaufania dla rządu, obejmującego urzędowanie, jest pewnego rodzaju **kredytem politycznym,** który się cofa, skoro dłużnik okazuje się nielojalnym. Premjer Witos zatem **nie może z tego wyciągać zbyt różowych horoskopów.** Pominięcie w „exposé“ spraw robotniczych nie powinno mieć miejsca i chcielibyśmy usłyszeć o zamierzeniach rządu w tej dziedzinie. Nowy rząd posiada większość rzeczywistą tylko 2 głosów i nieraz przypadkowy brak posła może rozstrzygnąć o jego losie“.

SOWIETY O GABINECIE WITOSA.

Urzędowa ajencja sowiecka „Rosta“, w biuletynie z dnia 8 bm., zamieszcza następujący komunikat:

„Gazety oceniają zmianę gabinetu w Polsce, jako porażkę kół wojowniczych, zwycięstwo żywiołów praktycznych nad awanturniczemi, a jednocześnie, jako **zwycięstwo nad polityką zatargów z Rosją.** Według ogólnego przekonania, zmiana gabinetu przyczyni się do ustalenia prawdziwie rzeczowych stosunków Rosji z Polską, które dyktowane są przez konjunkturę ogspodarczą“.

MIANOWANIE SZEFA SZTABU JENERALNEGO.

P. A. T. donosi 9 bm.: Prezydent Rzeczypospolitej, uwzględniając prośbę marszałka Polski, Józefa **Piłsudskiego,** zwolnił marszałka ze stanowiska szefa sztabu jeneralnego, a równocześnie **zamianował szefem sztabu jeneralnego jen. dywizji, Stanisława Hallera.**

W sprawie tej pisze „Kurjer Polski“:

Zwolnienie marszałka Piłsudskiego ze stanowiska szefa sztabu jeneralnego **nie przesądza** jeszcze ostatecznie o zrealizowaniu jego zamiaru wystąpienia z wojska polskiego. Sprawa ta pozostaje w związku z problemem organizacji najwyższych władz wojskowych, którą rząd i parlament będzie musiał jak najrychlej rozwiązać. Omawianie przeto doniosłości, jakąby miałoby definitywne rozstanie się marszałka Piłsudskiego z wojskiem polskiem, uważamy w tej chwili za przedwczesne.

Zamach stanu w Sofji

Kraków, 12 czerwca.

Paryska ajencja Havasa w telegramie z Sofji pod datą 9 b. m. doniosła w sposób lakoniczny, że dnia owego o godzinie 3 rano rząd prezydenta gabinetu bułgarskiego, Stambulijskiego, **został obalony** przez organizację oficerów rezerwowych **przy pomocy armji czynnej.** Rewolucjoniści **uwięzili wszystkich ministrów** i utworzyli nowy rząd koalicyjny, do którego weszli przedstawiciele wszystkich stronnictw, z wyjątkiem komunistów.

Po tej pierwszej wiadomości nadeszły dalsze telegramy z Sofji, Belgradu i Bukaresztu, przynosząc nowe, ale niezbyt na razie obfite szczegóły. Na pierwszy plan wysuwają się przyczyny, które wywołały sofijski zamach stanu. Co do tej sprawy, urzędowa bułgarska Ajencja telegraficzna przynosi następujące wyjaśnienie:

Zmiana rządu — urzędowe źródło unika wyrazów „rewolucja“, lub „zamach stanu“ — która w sobotę rano dokonała się, jest tylko epizodem w wewnętrznym rozwoju politycznego życia kraju. Bułgarja, przyzwyczajona przez 50 lat do życia konstytucyjnego, nie mogła znieść rządu, który okazywał stale lekceważenie praworządności, i proklamowała rząd, który nadałby wyraz, stosowny jej wewnętrznej polityce. Szybkość, z jaką dotychczasowy rząd został obalony, jest dowodem jego niepopularności. Nowy rząd przywitały wszystkie warstwy ludności z wielkim zapałem. Rząd ten opiera się na zasadzie **praworządności i demokracji,** a dążeniem jego jest przywrócenie w polityce wewnętrznej porządku, co zapewni najlepiej gospodarczą odbudowę kraju. Wszystko to oddziała korzystnie na naród bułgarski, który nie przestanie dążyć do pozyskania sympatji i zaufania wielkich narodów, oraz zacieśnienia węzłów dobrego sąsiedztwa. Pokój wewnętrzny w kraju, oraz z zagranicą są zasadami, charakteryzującemi nowy rząd. Nowy rząd przyjął również za zasadę **respektowanie zawartych traktatów.**

To oświadczenie nowego rządu ma doniosłe znaczenie o tyle, że pospieszył on natychmiast z wyraźnem zaznaczeniem swojej woli utrzymania dobrych stosunków z państwami sąsiedniemi i pozyskania sympatji wielkich mocarstw. Bułgarja pragnie tylko urządzić swoje wewnętrzne stosunki **na nowych podstawach.** To też nowy rząd stanowczo zaprzeczył wiadomości, jakoby miał zarządzić mobilizację.

Ważnym jest również szczegół, że zamach został dokonany **z nadzwyczajną precyzją i szybkością** bez żadnego rozlewu krwi. Przygotowano go widocznie bardzo dokładnie, przewidziano wszystko i zaskoczono przeciwnika. Kierował ruchem rewolucyjnym socjalista **Cankow.** Garnizony na prowincji oświadczyły się natychmiast za nowym rządem, a w całym kraju panuje spokój, co zaznaczają wszystkie dotychczasowe telegramy, z wyjątkiem telegramu, ogłoszonego przez paryski „Matin“ z doniesieniem, jakoby w Sofji, tudzież innych miejscowościach wywiązały się krwawe walki. Nowy rząd poczynił natychmiast kroki, ażeby wszędzie utrzymać spokój i w tym celu zaprowadził w Sofji **chwilowy stan wyjątkowy.**

Nowy gabinet bułgarski został natychmiast utworzony. Prezydentem ministrów i ministrem spraw zagranicznych jest **Cankow,** ministrem spraw wewnętrznych jenerał rezerwy **Russew,** ministrem rolnictwa i oświaty **Jankiwotow,** ministrem sprawiedliwości **Smiłow,** skarbu **Todorow,** handlu **Czwetko-Pobochskij,** ministrem przemysłu **Kacazow,** robót publicznych **Stojenchew.** Za radą Cankowa, król zarządził rozwiązanie Sobranja.

Stambulijskiego obalił słynny **komitet macedoński,** pozyskawszy pomoc Ligi oficerów rezerwowych, którzy zdołali zawładnąć komendą kilku pułków. **Cała inteligencja stanęła po stronie tego ruchu rewolucyjnego.** Objawy tego ruchu okazywały się już od dawna, ale Stambulijski żelazną ręką gniótł swoich przeciwników. Runął wreszcie. Ale teraz nasuwa się poważne pytanie, czy ten człowiek, należący do bardzo „mocnych“, nie podniesie się rychło i nie wznieci wprost wojny domowej? — Wszak Stambulijski ma za sobą całe prawie chłopstwo, a w środkach nie przebiera. Pamiętną jest do dnia dzisiejszego owa demonstracja chłopów, którzy w liczbie 30.000 przybyli pewnego razu do Sofji, mając noże w cholewach. W ten sposób chcieli okazać, że na wszelką opozycję przeciw Stambulijskiemu odpowiedzą nożami. A przed kilku dniami jeden z członków obalonego rządu zapowiedział, że Sofję, tudzież inne miasta chłopi obrócą w perzynę, jeżeli choćby jeden włos spadnie z głowy Stambulijskiego.

PRZEBIEG ZAMACHU.

Belgrad, 11 czerwca (PAT). Czesko-słowackie Biuro prasowe. Według prywatnych doniesień z granicy serbsko-bułgarskiej, przewrotów w Sofji dokonali **oficerowie czynni i rezerwowi, którzy w noc rewolucji przybrali uniformy. Na czele spisku stał jenerał Lazarow, któremu do dyspozycji oddały się organizacje macedońskie.** Kiedy próba otwartego buntu organizacji macedońskiej nie powiodła się, porozumiał się Komitet macedoński z Ligą oficerów rezerwowych i **nocnym najazdem opanował Sofję, ujmując władzę w swe ręce.** Gabinet Stambulijskiego, który miał wiadomość o spisku, wydał w ostatnim czasie wiele zarządzeń ochronnych. Stambulijski sam ze względu na osobiste bezpieczeństwo **bawił przeważnie poza stolicą,** dokąd przybywał tylko na parę godzin, aby załatwić naglące sprawy rządowe. Zarządzenia wydane przez gabinet, nie zdołały jednak przeszkodzić zamachowi w Sofji. Nowy rząd ogłosił stan oblężenia. Miasto jest obsadzone wojskiem i bandami macedońskiemi. **Panuje spokój,** atoli wśród ludności istnieje obawa, że **nastąpią krwawe akty zemsty komitadżich** na stronnikach Stambulijskiego. W Sofji aresztowano szereg osobistości, między innemi oprócz dotychczasowych ministrów także **wielu posłów stronnictwa rządowego.** Ruch kolejowy z zagranicą **wstrzymany w czasie nocy rewolucyjnej, został znów przywrócony.** Pociąg ekspresowy z Konstantynopola przybył do Belgradu z jednodniowem opóźnieniem. Wedle opowiadań pasażerów rewolucja odbyła się **bez zakłócenia spokoju i zajść. Tylko prefekt policji sofijskiej został rozstrzelany,** ponieważ odmówił przyłączenia się do rewolucji. Według dotychczas niepotwierdzonych doniesień Stambulijski wydał odezwę do członków partji chłopskiej, **wzywającą ich do walki przeciw rewolucjonistom w Sofji.**

MOCNE STANOWISKO NOWEGO RZĄDU.

Sofja, 1 czerwca (PAT).1 Bułg. Agencja. Powaga, jaką się cieszą w opinji publicznej osobistości w skład gabinetu wchodzące, **pogłębia zaufanie kraju do nowego rządu. Przywódcy komunistów, którzy się zjawili u ministra spraw wewnętrznych, oświadczyli, że ich stronnictwo zachowa wobec rządu lojalne stanowisko. — Rząd nie wydał żadnych wyjątkowych** zarządzeń **i nie zaprowadził cenzury.**

SPOKÓJ W KRAJU.

Sofja, 11 czerwca (PAT). Bułg. Agencja. Położenie w kraju jest **bez zarzutu.** W Sofji odbyła się ogromna manifestacja. Tłum przeciągał ulicami i **zarządził owację przed budynkami wielkich mocarstw.** Wiadomości, nadchodzące z kraju, brzmią pocieszająco. Kilka prób lokalnych zamąceń ładu i porządku stłumiono. — **Ludność samorzutnie wspomaga władzę.** Nowi funkcjonarjusze publiczni objęli swoje posterunki. Prezydent ministrów złożył przedstawicielom dyplomatycznym wizytę. **Przedstawiciele dyplomatyczni wyrazili zadowolenie, że przejęcie władzy przez nowy rząd dokonało się bez ... tu i przyrzekli swoją pomoc moralną.**

NOWY GABINET U KRÓLA.

Sofja, 11 czerwca (PAT). Król przyjął na posłuchaniu wszystkich członków nowego gabinetu.

WIDMO WOJNY DOMOWEJ W BUŁGARJI.

Grac, 11 czerwca (PAT). „Tagespost“ donosi z Belgradu: Wedle pewnych informacyj oczekują wojny domowej w Bułgarji między Stambolijskim a rewolucjonistami.

CANKOW A STAMBULIJSKI.

Wiedeń, 11 czerwca. (PAT). „N. Fr. Presse“ donosi, że nowy prezydent ministrów, Aleksander Cankow, był rektorem uniwersytetu i liczył się do przyjaciół Stambulijskiego, **a w czasie wojny ochronił go przed prześladowaniami.** Później Cankow, **prześladowany przez Stambulijskiego, musiał się schronić, by uniknąć losu innych przeciwników rządu.** Cankow jest dobrze widziany u króla, **za którego wiedzą zamach nastąpił.**

ZANIEPOKOJENIE W BELGRADZIE.

Belgrad, 11 czerwca. (PAT). Natychmiast po nadejściu urzędowej wiadomości o przewrocie w Bułgarji, zebrała się rada ministrów, celem zajęcia stanowiska. W kołach miarodajnych panuje przekonanie, że z powodu rewolucji w Sofji **zagrożony jest stan, stworzony układem w Neuilly** i że z tego powodu królestwo S. H. S., jako jedno z najbardziej zainteresowanych państw, musi z największą uwagą śledzić dalszy rozwój wypadków w Bułgarji. Ponieważ z powodu przewrotu w Bułgarji **spełzło na niczem przeprowadzenie układu, zawartego w Niszu, rząd belgradzki powezmie zarządzenia, celem ochrony granic serbskich przeciw napadom band bułgarskich.** Rada ministrów poleciła ministrowi wojny, aby przedkładał nieustannie sprawozdania o dalszym rozwoju wypadków w Bułgarji.

GŁOSY PRASY SERBSKIEJ.

Belgrad, 11 czerwca (PAT). Bułgarska ag. tel. Dzienniki, omawiając zamach stanu, dokonany w Sofji, wyrażają **przerażenie, że polityka bułgarska powróciła do punktu, o którym myślano, że jest już pokonany.** Dziennik „Wreme“ oświadcza, że zajścia w Bułgarji były tem większą niespodzianką, ile że Bułgarja w ostatnich czasach wchodziła na drogę konsolidacji, ujawniającej się także w zwyżce waluty bułgarskiej. Zamach stanu napawać musi bardzo **wielką obawą,** gdyż niweczy nadzieje, pokładane w rządzie Stambulijskiego, pod którego sterem Bułgarja przestała być gniazdem i źródłem zaburzeń i konfliktów bałkańskich. Rząd rozważał na wczorajszej radzie ministrów sytuację, wytworzoną zamachem stanu w Bułgarji. Rząd królestwa S. H. S. jest zdania, że niema obowiązku internowania we wewnętrznych sprawach Bułgarji, chyba, żeby postanowienia traktatu w Neuilly zostały zakwestjonowane, albo naruszone.

Podatek majątkowy

Projekt podatku majątkowego, którego wpływ ma posłużyć na pokrycie nadzwyczajnego deficytu w latach 1923, 1924 i 1925, odpowiadającego wydatkom wojskowym i na odbudowę kraju, ma charakter jednorazowej daniny majątkowej.

Podatkowi mają podlegać zarówno osoby fizyczne, jak i prawne. Zwolnione są od podatku osoby, których majątek nieruchomy i ruchomy nie przenosi 2.000 złotych, oraz osoby, których jedynym majątkiem są meble i inne ruchomości, służące do osobistego użytku, o ile ogólna ich wartość nie przenosi 5.000 złotych.

Przedmiotem opodatkowania jest cały majątek osoby opodatkowanej po potrąceniu długów i ciężarów, według stanu z dnia 1 lipca b. r.

Stopa podatkowa rozpoczyna się od 2 procent i dochodzi do 10 procent przy wartości majątku ponad 10 miljonów złotych. Podatek ma być płacony w pięciu ratach półrocznych: w grudniu 1923 roku, w czerwcu i grudniu 1924 roku, oraz w czerwcu i grudniu 1925 roku.

Organem wymierzającym podatek, są komisje szacunkowe przy władzach podatkowych pierwszej instancji. Jednak ... obowiązanym do publicznego składania sprawozdań, podatek wymierzają izby skarbowe. Ze względu na konie...

żność przeprowadzenia szacunku w większości wypadków na miejscu, projekt przewiduje utworzenie podkomisyj szacunkowych., do których ma należeć zbieranie danych co do wartości majątku i opracowanie projektu oszacowania.

Podkomisje te będą utworzone bądź dla poszczególnych odcinków terytorjalnych okręgu wymierzającego, bądź dla poszczególnych kategoryj majątków.

Oszacowanie majątków będzie mogło być dokonane w ciągu 1924 roku, przeto projekt ustawy przewiduje pobranie rat, zaliczek w wysokości jednej piątej podatku, prowizorycznie obliczonego od wartości majątku, podanej w zeznaniu przez płatnika. Zaliczki mają być płacone w terminach płatności podatku tak długo,, dopóki płatnik nie otrzyma zawiadomienia o ostatecznym wymiarze podatku. Wyrównanie rat zaliczkowych dokonałoby się przy ostatecznym wymiarze podatku.

Przypuszczają, że podatek majątkowy przyniesie około 750.000.000 złotych.

Z POBYTU DRUMMONDA W GDAŃSKU.

Dnia 8 bm. odbył się w Gdańsku w salach recepcyjnych generalnego komisarza Rzeczypospolitej obiad, wydany przez ministra Plucińskiego dla sekretarza generalnego Ligi sir Drummonda. Na obiedzie byli obecni: wysoki komisarz Ligi Mac Donald, prezydent Senatu Sahm, prezydent Rady portu Derignieur, oraz grono wyższych urzędników polskich w Gdańsku. Bezpośrednio po obiedzie sir Drummond wyjechał pociągiem do Pragi.

W czasie tego przyjęcia sir Drummond rozmawiał przez dłuższy czas z prezesem Koła polskiego drem **Paneckim.** Sir Drummond informował się, czy mniejszość polska od początku zajmuje wobec Senatu opozycyjne stanowisko. Dr Panecki oświadczył, że początkowo Polacy gdańscy zajęli stanowisko wyczekujące, gdy jednak przekonali się, że Senat nie uwzględnia najelementarniejszych potrzeb ludności polskiej, **zmuszeni byli do przejścia do opozycji.** Na życzenie sir Drummonda dr Panecki zaznaczył, że frakcja polska przedstawi szczegółowe stosunki w memorjale, który prześle sir Drummondowi do Genewy.

Bezpośrednio po obiedzie sir Drummond wyjechał pociągiem do Pragi.

Przeniesienie zwłok Marcinkowskiego do grobu zasłużonych

Poznań, 11 czerwca.

W niedzielę odbyła się w Poznaniu uroczystość przeniesienia zwłok ś. p. Karola Marcinkowskiego do grobów zasłużonych Wielkopolan w kościele św. Wojciecha. Trumna z popiołami ś. p. Marcinkowskiego, która dotychczas spoczywała na cmentarzu św. Marcina, była wystawiona od rana na widok publiczny w ratuszu. Olbrzymie tłumy publiczności przesunęły się przed trumną, okrytą sztandarem narodowym, oddając hołd obywatelowi. O godzinie 4 po południu po przybyciu kardynała Prymasa, trumna ze zwłokami ś. p. Marcinkowskiego przeniesiona została na karawan, zaprzężony w sześć koni. Oddział wojskowy reprezentował broń, a chóry odśpiewały „Boże, coś Polskę". Pierwsze przemówienie wygłosił w imieniu miasta prezydent Ratajski, poczem przemawiał p. Mycielski w imieniu Towarzystwa Pomocy naukowej, którego założycielem był ś. p. Marcinkowski, w imieniu lekarzy polskich dr Gantkowski, w imieniu Towarzystwa lekarskiego w Warszawie dr Ad. Kozerski, w imieniu bratniej pomocy słuchaczów uniwersytetu Sandak. Następnie pogrzeb ruszył ku kościołowi św. Wojciecha, trumnę poprzedzał szwadron 15 pułku ułanów. W pochodzie wzięły udział szkoły miejscowe, weterani z roku 1863, Sokoli, skauci, korporacje i cechy ze sztandarami, wreszcie delegacje miast z całej Polski. Za trumną postępował, jako reprezentant prezydenta Rzeczypospolitej adjutant rotmistrz Pusłowski, jako przedstawiciel rządu i prezesa Rady ministrów jenerał Osiński, kierownik ministerstwa spraw wojskowych, wojewoda, przedstawiciele władz. Olbrzymie tłumy zebrały się wzdłuż ulic, któremi przesuwał się pochód i oddawały w milczeniu hołd wielkiemu [illegible] i działaczowi. Trumnę ze zwłokami ś. p. Marcinkowskiego złożono w grobach zasłużonych w kościele św. Wojciecha i zamurowano. Wieczorem odbyła się w teatrze Wielkim uroczysta akademja ku czci Marcinkowskiego.

Walne zgromadzenie Towarzystwa Naukowego

Lwów, 9 czerwca.

Dzisiaj na uniwersytecie Jana Kazimierza odbyło się doroczne uroczyste posiedzenie Towarzystwa Naukowego.

Posiedzenie zagaił prezes, dr Balcer, poczem sekretarz jeneralny, dr Dąbkowski, złożył sprawozdanie z działalności Towarzystwa i odczytał listę nowych członków. Na członków zostali powołani: prof. Tadeusz Lehr-Spławiński, p. Franciszek Bujak, p. Juljan Tokarski ze Lwowa, prof. Marchlewski i prof. Zaremba z Krakowa, oraz Augustyn Menager z Paryża. Wkońcu zawiadomił sekretarz obecnych, że **nagrody z fundacji konkursowej,** udzielonej przez ministerstwo wyznań i oświecenia publicznego w kwocie 200.000 marek, otrzymali: profesor **Ganszyniec** w kwocie 60.000, dr Stefan **Wierczyński** i dr Mieczysław **Hartleb** po 20.000 marek, profesor Kazimierz **Twardowski** 66.000, prof. dr Roman **Kuntze** i Zofja **Majerowa** po 33.000 marek.

Następnie profesor Bruchnalski wygłosił odczyt pod tytułem: „Kopernik, jako przedstawiciel epoki przełomu". Na tem zamknięto posiedzenie, w którem wzięli udział reprezentanci świata naukowego i literackiego, oraz władz cywilnych i wojskowych.

Uroczystość Strzelców kaniowskich

Pułk kaniowski powstał w roku 1918 w ziemi łowickiej, wysłany zaraz do Lwowa, połączył się nad Zbruczem z żołnierzami, wracającymi z Kaniowa i na tę pamiątkę przyjął nazwę „pułku strzelców kaniowskich". Odznaczył się chlubnie w bojach z bolszewikami na froncie białoruskim pod dowództwem pułkownika Jacynika, oraz w bitwie pod Radzyminem.

Z Warszawy donoszą 9 bm.:

Dzisiaj odbyła się w kościele garnizonowym przy ulicy Długiej uroczystość odsłonięcia tablicy pamiątkowej ku czci Strzelców kaniowskich 30 pułku, poległych w bojach 1918—1920 roku. Na uroczystość przybył minister wojny, jen. Osiński, komendant miasta Warszawy jen. Suszyński, jen Żeligowski, jen. Majewski, pułkownik Jacynik i wielu innych. Pułk ustawił się ze sztandarem z wizerunkiem Matki Boskiej Częstochowskiej, przed katafalkiem przybranym zielenią. Nabożeństwo odprawił ks. biskup Gall, a kazanie wygłosił kapelan wojskowy, ks. Przyjemski.

Tablicę pamiątkową, wmurowaną w ścianę po lewej stronie wejścia, odsłonił ks. biskup Gall. Na tablicy widnieje napis: „Bohaterom 30 p. p. Strzelców kaniowskich, poległym za Ojczyznę w bojach 1918—1920 roku", poczem następuje szereg nazwisk poległych oficerów.

Listy z kraju

(Koresp. „N. Reformy").

OSTRÓW nad Dunajcem, w czerwcu. (Na festynie ludowym). Mała wioszczyna nad Dunajcem, którą ledwie znać na obszernej równinie, obramowanej gęstwą wiklin, zaroiła się od licznych gości w pogodny, niedzielny dzień. Spieszono z okolicy, a szczególnie z Tarnowa, na festyn ludowy, który się odbywał na łące nad błyszczącą wstęgą Dunajca.

Staraniem komitetu Rady gminnej ludowej, na którego czele stanął p. Stawarz, zabawa ludowa doszła do skutku. Do Ostrowa zeszło się wiele ludności wiejskiej z Wierzchosławic, Bogumiłowic, Łvtowic etc.; tarnowska inteligencja w znacznej mierze dopisała, a nie brak było również obywatelstwa z powiatów: tarnowskiego, brzeskiego i grybowskiego. Wśród gwarnego i barwnego tłumu, zauważyć można było senatora Ścibora, posłów Dubiela i Cielucha, starostę Żulkiewicza z Tarnowa i wielu innych.

Program zabawy ludowej był bardzo urozmaicony. Tombola, poczta polowa, romantyczna jazda na łodkach Dunajcem, zajmujące ćwiczenia gimnastyczne na wolnem powietrzu sokołów z Wojnicza przy akompanjamencie ludowej muzyki, niepozbawione humorystyki wspinanie się chłopaków wiejskich na wysokim, gładkim drągu o nagrodę, wróżby ładnych, natarczywych cyganek, oraz tańce — oto główne punkty programu.

Bufet, obficie zaopatrzony w zakąski i napoje, potęgował animusz gości, którzy w malowniczych grupach, rozsiani na placu zabawowym i wśród kęp wiklin, przy prostych stołach z desek, bawili się serdecznie i ochoczo. Nad wszystkiem górowały tańce. Z zawrotną wprost ochotą i polską prawdziwie brawurą parobczaki wiejscy brali dziewuchy i puszczali się z niemi w długi siarczysty taniec, przy niezmordowanej muzyce wiejskiej z Rzędzina.

Wśród radosnych okrzyków, wesołych rozmów, splątanych śmiechów, nawoływań, wrzawy dziecinnej i przekomarzań spacerujących par, toczyła się zabawa późno w noc. Nie brak może było i charakterystycznych scen, jakby wykrojonych z obrazów holenderskich malarzy rodzajowych, ale nad wszystkiem górowała ochota polska i polska rozkiełznana gościnność. Bystremu obserwatorowi nie uszło może uwagi, że ta zabawa ludowa ma może głębsze znaczenie, że przybycie znacznej ilości reprezentantów inteligencji tarnowskiej ma swoje symptomatyczne znaczenie — może nie tyle, by rzucić swój grosz na cel ludowy, to jest na dokończenie Domu ludowego w Wierzchosławicach, lecz raczej, by wyciągnąć rękę w stronę ludu wiejskiego dla budowy lepszej przyszłości.

Jubileusz 50-lecia Polskiej Akademji Umiejętności

W sobotę 16 czerwca odbędzie się w auli Uniwersytetu Jag. o godz. 12 w południe, w obecności Prezydenta Rzeczypospolitej Wojciechowskiego, doroczne posiedzenie publiczne Polskiej Akademji Umiejętności, połączone z jubileuszem 50-letniego istnienia tej najwyższej polskiej instytucji naukowej.

Porządek dzienny posiedzenia obejmuje: przemówienie prezesa K. Morawskiego; sprawozdanie sekretarza generalnego St. Wróblewskiego z czynności Akademji za rok ubiegły; odczyt dra Michała Bobrzyńskiego p. t. „Przed 50 laty"; ogłoszenie nazwisk nowych członków oraz przyznanych nagród.

Bilety na to posiedzenie wydawać będzie kancelarja Akademji w środę i czwartek od godz. 9 do 11 przed południem. W innych godzinach kancelarja Akademji dla publiczności będzie zamknięta.

POBYT P. PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ W KRAKOWIE.

Ustalony program dwudniowego pobytu p. prezydenta Rzeczypospolitej Stanisława Wojciechowskiego w Krakowie przedstawia się jak następuje:

Dnia 15 bm. o godz. 9 rano nastąpi powitanie Prezydenta na dworcu kolei przez przedstawicieli władz cywilnych i wojskowych, wyższych uczelni, stowarzyszeń, związków i korporacyj, poczem w Barbakanie powita dostojnego gościa prez. Federowicz wraz z Radą miejską. O godz. 10 uda się Prezydent Wojciechowski do katedry na Wawelu, gdzie po przyjęciu przez duchowieństwo wysłucha mszy św.

O godz. 11 nastąpi poświęcenie kamienia węgielnego Akademji górniczej przy Alei Mickiewicza w obecności Prezydenta, senat zaś i profesorowie Uniwersytetu Jag. o godz. 12.30 powitają uroczyście Prezydenta w gmachu Uniwersytetu.

O godz. 13.30 odbędzie się śniadanie wydane przez Prezydenta Rzeczypospolitej w salonach województwa; o godz. 16 wyjedzie Prezydent do salin wielickich, skąd powróci o g. 18. O godz. 19.30 będzie obecny na przedstawieniu w teatrze im. Słowackiego, a o godz. 21 Akademja górnicza wyda raut w Starym Teatrze na cześć Prezydenta.

W dniu czerwca o godz. 8.30 uda się prezydent na Wawel, gdzie zwiedzi katedrę i odnawiany Zamek królewski. O godz. 10 będzie obecny na „Święcie wiosny" w teatrze im. Słowackiego.

O godz. 10.30 rozpoczną się w salonach województwa przyjęcia delegacyj i wspólne audjencje, o godz. 11.30 uda się Prezydent na Strzelnicę, o godz. 12 zaś do auli Col. Novi, gdzie weźmie udział w jubileuszowem posiedzeniu Polskiej Akademji Umiejętności.

O godz. 13.30 odwiedzi Akademję Sztuk Pięknych, a o godz. 16 uda się do Mogilan.

W razie pogody p. Prezydenta Rzeczypospolitej będzie obecny o godz. 21.30 na przedstawieniu „Odprawy Posłów Greckich" w dziedzińcu arkadowym Zamku królewskiego na Wawelu, a o godz. 23.30 opuści Kraków.

POWITANIE PREZYDENTA PRZEZ UNIWERSYTET JAG.

W piątek, dnia 15 czerwca br. o godz. 12 w południe odbędzie się w auli Uniwersytetu Jag. uroczyste powitanie Prezydenta Rzeczypospolitej. Z uwagi na ograniczoną ilość miejsc wstęp do gmachu i auli na uroczystość będzie dozwolony tylko za okazaniem biletów wstępu.

KRONIKA

Kraków, 12 czerwca.

POBÓR DO WOJSKA. Wczoraj rozpoczął się w koszarach Sobieskiego przy ul. Warszawskiej przegląd rocznika 1902, obowiązanego do czynnej służby wojskowej w bieżącym roku. Przegląd rocznika tego potrwa do dnia 3 lipca, poczem w czasie od 4—10 lipca br. odbędzie się przegląd poborowych z roczników 1901 i 1900, którzy przy poprzednich przeglądach uznani zostali za tymczasowo niezdatnych do służby czynnej (kategorja B), względnie z innych tytułów otrzymali ulgi, lub odroczenie służby wojskowej. Popisowi, którzy przy przeglądzie zostaną uznani za zdatnych (kategorja A) otrzymują bezterminowe urlopy. Powołanie do wojska nastąpi przez imienne karty powołania. Równocześnie stają przed komisją do zaciągu ochotniczego mężczyźni urodzeni w latach 1903, 1904 i 1905, chcący wcześniej odbyć obowiązek służby wojskowej.

LOSOWANIE REKRUTÓW. Powiatowa Komenda Uzupełnień Kraków-miasto komunikuje: Przy poborze rekruta r. 1902 zarządzone zostało losowanie rekrutów. Losowanie rozpoczyna się codziennie o godz. 8 rano. Wszyscy popisowi mają się zjawić punktualnie o wyznaczonej godzinie. O ile popisowy spóźni się, nie może być załatwiony tegoż dnia, dopiero w dniu następnym.

ODZNACZENIE. Wojewoda dr Gałecki wręczył wczoraj p. Arturowi Cieleckiemu, honorowemu prezesowi Tow. Kółek rolniczych, w sposób uroczysty, zgodnie z ustalonym ceremonjałem, odznaki kawalera Krzyża Komandorskiego z gwiazdą orderu „Odrodzenia Polski", poczem podniósłszy jego wielkie zasługi około organizacji rolnictwa, gratulował mu serdecznie wysokiego odznaczenia.

† JAN TARCZAŁOWICZ, profesor na wydziale budownictwa w Wyższej Szkole Przemysłowej w Krakowie zmarł w sobotę w nocy w 53 r. życia.

Śp. Jan Tarczałowicz ogłosił kilka cennych prac o dziełach Wita Stwosza, nad któremi odbył sumienne studja, nadto o freskach z czasów Władysława Jagiełły w Lublinie i w. i. Ogłaszał także prace swoje w czasopismach fachowych. Był to badacz sztuki polskiej równie gorliwy, jak sumienny, ceniony w szerszych także sferach, zajmujących się sztuką polską.

W swoim czasie przydzielony był także do Rady szkolnej krajowej, jako referent pewnych działów szkół przemysłowych.

Zmarły profesor był lubiany zarówno przez młodzież, którą umiał zachęcić do studjów w zakresie architektury, jak przez kolegów, dla wysokiej swojej wiedzy i charakteru. Niespodziewany zgon jego obudził żal powszechny.

CENNIKI RZEŹNIKÓW I RESTAURATORÓW wniesione onegdaj do magistratu były rozpatrywane na wczorajszem posiedzeniu miejskiej komisji cennikowej. Referent aprowizacyjny sekr. Niedziałkowski stwierdził na wstępie, że od czasu ostatniej regulacji cen mięsa, bydło zdrożało na targowicy miejskiej przeciętnie o 7·5 procent, nie licząc wzrostu opłat akcyzowych, przywozowych itd. Po dłuższych pertraktacjach z delegatami cechów uchwaliła komisja następujące ceny: w sklepach I kl. za 1 kg. polędwicy 15.900 mk. (rzeźnicy żądali 20.000), 1 kg. wołowego z dokładką 13.100, bez dokładki 15.700, cielęciny 8300. W sklepach II kl. polędwicy 15.200, wołowiny z dokł. 12.500, bez 15.000, cielęce 8100. W sklepach III kl. polędwica 14.600, wołow. z dokł. 12.000, bez 14.000, cielęco 7.900. Przy ustalaniu cen mięsa cielęcego członkowie komisji stwierdzili, że ten gatunek mięsa w Krakowie jest sprzedawany po wygórowanych cenach i że wielu mieszkańców naszego miasta zakupuje cielęcinę w Skawinie po 6000 mk. za 1 kg.

Z kolei przystąpiono do uregulowania cen wyrobów masarskich, które podrożono o 10 proc. w stosunku do cen majowych.

Dłuższą dyskusję wywołała sprawa cennika restauratorów i kawiarzy. Restauratorzy żądali za porcję rosołu 1000 mk., zupy 1200. za sztukę mięsa z ziemniakami 5500 (dotąd 4500), cielęcą 6500 (5000), wołową 7000 (5500). Kawiarze żądali za kawę białą 1400 mk., małą czarną 700, herbatę czystą 900, z mlekiem lub cytryną 1200 mk.; za mleko i jaja każdorazowe ceny targowe, więcej 50 procent, za masło więcej 40 procent, za pieczywo więcej 20 procent. Powyższe żądania restauratorów i kawiarzy odrzucono, a komisja ustaliła nowy cennik z podwyższeniem dotychczasowych cen o 10 procent.

EGZAMIN DOJRZAŁOŚCI W GIMN. ŚW. JACKA W KRAKOWIE odbył się w dniach 28 maja do 2 czerwca 1923 pod przew. p. radcy M. Mazanowskiego, dyrektora gimn. VII w Krakowie. Egzamin złożyli: Bala Władysław, Borsuk Kazimierz, Bursa Lech, Cięciak Kazimierz, Dretler Juljan (cel.), Fischhab Zygmunt, Grabowski Adam (cel.), Gruener Henryk (cel.), Irzykowski Mieczysław, Klimecki Stefan (cel.), Kolesiński Feliks, Kornhauser Witold, Król Jan, Królikowski Bolesław, Łomiński Iwo (cel.), Łowczowski Kazimierz, Nattel Izydor, Potok Henryk, Powroźniak Józef, Ptasiński Karol, Rumiński Andrzej, Salawa Antoni, Setkowicz Marjan (cel.). Sikora Tadeusz (cel.), Szczudło Tad., Walczak Józef, Waldeck Marjan, Wolański Antoni (cel.). Woźniak Feliks, Zając Zdzisław (cel.), Zajdel Zdzisław, Zmuda Stanisław.

OPŁATA OD PSÓW. Rada miasta ustanowiła na czas od 30 maja 1923 aż do odwołania opłatę od każdego psa w kwocie 100.000 mk. Przepisy rozporządzenia wykonawczego, dotyczącego opłat od psów, pozostają niezmienione. Z powyższego komunikatu magistratu trudno wywnioskować, czy składanie opłaty 100.000 mk. dotyczy tylko nowo zgłaszanych psów, czy też należy dodatkowo opłatę ową składać także od psów, opłaconych już na cały rok w styczniu 1923. Sądzimy, że magistrat wyda odpowiednie wyjaśnienie w tej sprawie.

ZDRADLIWA WÓDKA. Onegdaj wieczorem na plantach doszedł do p. Jakubca jakiś nieznany mu bliżej żołnierz i rozpoczął z nim rozmowę, w czasie której obaj usiedli na ławce. Żołnierz po pewnej chwili poczęstował Jakubca wódką, po wypiciu której Jakubiec zasnął. Gdy się Jakubiec przebudził, żołnierza już nie było, natomiast Jakubiec spostrzegł brak swego portfelu z 350.000 mk. i dokumentami oraz skórzanej torby.

SKRADZIONA GARDEROBA. Wczoraj nad ranem posterunkowy policji idąc ulicą św. Krzyża zauważył, jak jakiś mężczyzna niósł duży tobół z rzeczami. Na widok policjanta osobnik ów porzucił tobół i począł uciekać w stronę plant. W porzuconym tobole znaleziono większą ilość garderoby, która jak się później okazało, pochodziła z kradzieży, dokonanej ubiegłej nocy z gablotki sklepowej p. Bauma przy ul. Grodzkiej 15.

KOMUNIKATY I ZAWIADOMIENIA.

WALNE ZGROMADZENIE TOW. NUMIZMATYCZNO-ARCHEOLOGICZNEGO odbędzie się w środę 13 bm. o godz. 5 w Muzeum Czapskich.

NIEZWYKŁE POWODZENIE WYKŁADÓW JANA PIETRZYCKIEGO. Urządzone w ubiegłym tygodniu przez Kollegjum wykładów naukowych trzy wykłady Jana Pietrzyckiego: „Czy Mickiewicz był okultystą?", „Bolszewizm w przepowiedniach Krasińskiego" i „Co sądził Słowacki o kobietach?" spotkały się z niezwykłem wprost powodzeniem. Na wykładzie trzecim wskutek przepełnienia sali mnóstwo osób odeszło od kasy bez biletów. Zarząd Kollegjum wobec tak wielkiego powodzenia wykładów tegoż prelegenta zaprosił go do wygłoszenia jeszcze jednego wykładu. We czwartek o godz. 7 wieczór mówić będzie Pietrzycki na temat: „Czyn Sienkiewiczowski".

Z kraju i ze swiata

HONOROWE UPOSAŻENIE DLA USTĘPUJĄCYCH PREZYDENTÓW. Donoszą z Warszawy: Rząd wniesie do laski marszałkowskiej projekt ustawy w przedmiocie honorowego uposażenia dożywotniego dla ustępujących prezydentów Rzeczypospolitej oraz wdów i sierót po nich.

O UCZCZENIE MARSZAŁKA PIŁSUDSKIEGO. W ubiegłą niedzielę odbył się w Warszawie wiec, zwołany przez Związek byłych legjonistów, w sprawie uczczenia marszałka Piłsudskiego. Przemawiali przedstawiciele stronnictw lewicowych i kilku znanych działaczów politycznych lewicy. Uchwalono rezolucję, zwracającą się przeciw układowi politycznemu, jaki zawarły między sobą stronnictwa stanowiące obecnie większość parlamentarną. Rezolucja kończy się wezwaniem do wytężonej pracy, celem stworzenia warunków, umożliwiających Piłsudskiemu powrót do pracy.

W OBRONIE MARSZAŁKA PIŁSUDSKIEGO. „Kurjer Polski" donosi: Z powodu ukazania się w „Gazecie Warszawskiej" artykułu posła na Sejm i prezesa Z. L. N., p. Zamorskiego, obrażającego marszałka Piłsudskiego, delegacja oficerów udała się do kierownika ministerstwa spraw wojskowych, jen. Osińskiego, z prośbą o zażądanie w imieniu armji zadośćuczynienia od przewódcy jednego ze stronnictw rządowych.

Tensam dziennik donosi, że kierownik ministerstwa spraw wojskowych, jen. Osiński, przyszedł do przekonania, że kara, wymierzona majorowi Remigjuszowi Kwiatkowskiemu, redaktorowi „Polski Zbrojnej", za zamieszczenie znanego artykułu „Armja bez wodza", jest niewspółmierna z przewinieniem i, jak się dowiadujemy, zmniejszył ją z 14 do 7 dni aresztu.

REKTOREM POLITECHNIKI WARSZAWSKIEJ wybrany został na rok 1922/23 profesor Antoni Ponikowski, b. prezes ministrów. Dziekanem wydziału architektury wybrany został profesor Karol Jankowski, wydziału mechanicznego prof. Henryk Mierzejewski.

MIANOWANIA PROFESORÓW UNIWERSYTETU. Prezydent Rzeczypospolitej zamianował docenta dra Zygmunta Szymanowskiego, nadzwyczajnym profesorem bakterjologji i hygjeny na studjum weterynaryjnem przy wydziale lekarskim uniwersytetu warszawskiego i b. profesora uniwersytetu warszawskiego dra Józefa Ejsmonda, profesorem zwyczajnym biologji na wydziale lekarskim uniwersytetu warszawskiego.

DYMISJA DYREKTORA DEPARTAMENTU DYPLOM. M. S. Z. Z Warszawy telefonują nam: Jak się dowiadujemy, w dniu wczorajszym postanowiono została dymisja dyrektora departamentu dyplomatycznego ministerstwa spraw zagranicznych, prof. Kętrzyńskiego.

ROLNICZA MISJA FRANCUSKA W WARSZAWIE. W niedzielę przybyła do Warszawy misja rolnicza francuska w składzie 14 osób, pod przewodnictwem senatora Noulensa. Na dworcu, bogato przybranym we flagi polsko-francuskie, powitali gości przedstawiciele rządu i organizacyj rolniczych w Polsce. W ciągu dnia odbyły się pierwsze przyjęcia, wydane na cześć rolników francuskich. Przemówienia wygłaszane na tych przyjęciach wykazują, że rolnicy francuscy podzielają zupełnie poglądy polskich kolegów, w sprawie współpracy rolnictwa polskiego z francuskim dla zacieśnienia węzłów przyjaźni i stosunków ekonomicznych między obydwoma krajami.

WYBORY W NACZELNEJ IZBIE LEKARSKIEJ. W Warszawie odbyły się w sobotę wybory do zarządu naczelnej Izby lekarskiej. W akcie tym uczestniczyli przedstawiciele Izb: warszawsko-białostockiej, lubelskiej., lwowskiej, krakowskiej, poznańskiej i łódzkiej.

Wybory dały wynik następujący: zarząd: prezes dr Jan Bączkiewicz; zastępcy prezesa: dr Dembiński (Poznań), dr Papée (Lwów), dr Strzemiński (Kraków); skarbnik: dr Bogucki (Warszawa); sekretarz: dr Belkowski. Członkowie zarządu: dr W. Kamocki, dr Śmiechowski (Warszawa), dr Skusiewicz (Łódź). Zastępcy: dr A. Kozerski (Warszawa). dr Drożdż (Lublin), dr Tomaszewski (Łódź), dr Wrześniewski (Częstochowa), dr Sikorski (Inowrocław) i dr Zgórski (Lwów). Komisja rewizyjna: dr L. Dydyński, dr Gruszczyński i dr Wiszniewski (Siedlce).

IZBA HANDLOWA POLSKO-WŁOSKA. Donoszą z Warszawy: Na dorocznem zebraniu Izby handlowej polsko-włoskiej w Warszawie wybrany został na prezesa honorowego poseł włoski w Warszawie Francesco Tomassini, zaś na wiceprezesa honorowego dr Antonio Manotti Corvi, radca handlowy przy poselstwie włoskiem w Warszawie, autor pracy o gospodarczym stanie Polski, w uznaniu zasług jego na polu zbliżenia gospodarczego między Polską a Włochami.

POSTULATY PRASY. Z Warszawy donoszą: Postulaty prasy, zgłoszone na ogólno-krajowym zjeździe dziennikarzy, zwołanym swego czasu z inicjatywy b. premjera jen. Sikorskiego, zostaną załatwione w najbliższym czasie. Referat w tej sprawie przydzielony został referentowi prezydjum Rady ministrów, dr Felklowi. Ogólne kierownictwo tych spraw powierzone zostało wiceministrowi Studzińskiemu.

PREMJERA OPERY POLSKIEJ. Z Warszawy donoszą 9 bm.: Wystawiona wczoraj po raz pierwszy opera L. Różyckiego „Casanova" doznała wybitnego powodzenia. Tłumnie zapełniająca widownię publiczność gorąco oklaskiwała sam utwór oraz wykonawców na czele z p. Dygasem. Kompozytora oraz autora libretta p. Krzewińskiego wywoływano wielokrotnie. Nie szczędzono również dowodów uznania kapelmistrzowi p. Rodzińskiemu. Pozatem po akcie 1-szym koledzy wręczyli p. Dygasowi wielki krzyż z białych kwiatów, a to w związku z nadaniem artyście orderu „Polonia Restituta".

BRAK POSAD DLA OFICERÓW STRAŻY GRANICZNEJ. Min. spraw wojsk. komunikuje: Z powodu braku wakansu we wszystkich korpusach ministerstwo spraw wojsk. nie będzie mogło zatrzymać w służbie czynnej oficerów rezerwowych, opuszczających służbę w straży granicznej. Wszelkie podania w tej sprawie nie będą z wyżej podanych powodów rozpatrywane.

ŁOS PORUCZNIKA RADOMSKIEGO. Z Warszawy telefonują nam: Sprawca sobotniego zajścia przed Sejmem por. Radomski od wczoraj znajduje się w dyspozycji komendy miasta. Nie jest jednak osadzony na odwachu, jak to doniosły niektóre pisma poranne.

WRĘCZENIE SZTANDARU 7 PUŁKOWI SAPERÓW. Donoszą z Poznania: Dnia 10 czerwca odbyła się w koszarach 7 pułku saperów uroczystość poświęcenia i wręczenia sztandaru pułkowego oraz uroczystość odsłonięcia i poświęcenia pomnika poległych w walkach żołnierzy tegoż pułku. Na uroczystość przybył z Warszawy kierownik ministerstwa spraw wojskowych jen. Osiński. Po poświęceniu sztandaru, ofiarowanego przez Tow. strzeleckie i udekorowaniu krzyżem Virtuti militari (jedyny pułk saperów udekorowany w Polsce) odbyła się ceremonja wbijania gwoździ.

KONGRES POCZTOWY W POZNANIU. Na V kongres pocztowy do Poznania przybyło z całej Polski z górą 200 delegatów. Po wysłuchaniu nabożeństwa w kościele farnym udali się delegaci do Domu ewangielickiego, gdzie otwarto obrady. — Pierwszy przemówił prezes związku Kijok, witając specjalnie delegację z G. Śląska, która po raz pierwszy uczestniczyła w kongresie. Następnie przemawiał dr Urbański w imieniu dyrekcji poznańskiej, oraz przedstawiciel ministerstwa poczt i telegrafów, poczem wiele uczestników wygłosiło przemówienia powitalne. Naostatek przystąpiono do wyboru komisji mandatowej i prasowej.

WYKONANIE WYROKU ŚMIERCI. Dnia 7 bm. o godz. 6 rano na forcie 6 pod Poznaniem rozstrzelano Sobczaka, mordercę rodziny Kosterów, we wsi Piątkowie. Sobczak spędził całą noc z księdzem, a rano wysłuchał mszy świętej i przyjął komunję św. Do ostatniej chwili zachowywał się zupełnie spokojnie.

KONSEKRACJA W WILNIE. W niedzielę odbyła się w katedrze wileńskiej konsekracja księdza Kazimierza Mikołaja Michałkiewicza na biskupa tytularnego sufragana wileńskiego. Uroczystość rozpoczęto odczytaniem bulli Ojca świętego po łacinie i po polsku. Ks. Michałkiewicz złożył wyznanie wiary i przepisaną przysięgę, poczem ks. biskup Matulewicz w asystencji ks. biskupa Łozińskiego i ks. biskupa Bandurskiego dokonał obrzędu konsekracji. Ks. biskup Michałkiewicz urodził się w r. 1865 w powiecie wiłkomirskim. Święcenia kapłańskie otrzymał w Petersburgu w r. 1888, w 1902 r. uzyskał w akademji duchownej w Petersburgu stopień kandydata teologji, zaś w r. 1909 tytuł magistra. W roku 1908 ks. Michałkiewicz został powołany na administratora diecezji wileńskiej. W czasie okupacji niemieckiej został wywieziony do Niemiec i internowany. Przez cały okres swej pracy kapłańskiej prowadził ks. Michałkiewicz żywą działalność społeczną i dobroczynną.

KONCERTY PADEREWSKIEGO W PARYŻU. Ignacy Paderewski, który po przerwie przeszło 10-letniej zjawił się znów na estradzie, odniósł niebywały sukces. W dziennikach pojawiły się obszerne i liczne recenzje z koncertów, pełne pochwał dla Paderewskiego. Krytycy zgodnie przyznają, że wspaniały talent Paderewskiego [illegible]. Na koncercie obecny był prezydent republiki Millerand. Koncert zakończył się entuzjastyczną owacją dla mistrza tonów. Paderewski zapowiedział dwa dalsze koncerty.

ROZSTRZELANIE UKRAIŃCÓW. [illegible] z Charkowa: W Ekaterynosławiu [illegible] ukraińskiego komitetu powstańczego. Z pośród kilkuset oskarżonych, 15 rozstrzelano, a 115 skazano na roboty przymusowe. Prasa sow. codziennie donosi o kilku lub kilkunastu [illegible] dokonywanych w różnych [illegible], przeważnie w stolicach [illegible], skazanych za przestępstwa polityczne i kryminalne.

ŚMIERĆ LOTIEGO. Jak donoszą z Paryża, umarł tam Piotr Loti, głośny niegdyś powieściopisarz francuski, autor licznych opowiadań egzotycznych.

KATASTROFA OKRĘTU. Donoszą z Londynu: Parowiec angielski „Maidam", który znajdował się w drodze z Kalkuty do Londynu, najechał na skały i według nadeszłych od niego wiadomości, tonie. O losie pasażerów nic nie wiadomo.

WYBUCH WEZUWIUSZA. Z Neapolu donoszą 9 bm.: Wezuwiusz jest czynny. Z licznych otwartych kraterów płynie bez przerwy lawa.

PROGNOZA NA WTOREK. Pogoda zmienna, przejściowe deszcze, nieco chłodniej, umiarkowane wiatry z zachodu i północno-zachodu.

DALSZE CEGIEŁKI WAWELSKIE ufundowali 4933 Korporacja orkiestry opery m. Warszawy; 4934 Nauczycielstwo szkół powsz. pow. konińskiego; 4935 Imienia Jadwigi Chamcowej; 4936 Ku czci St. Chaniewskiego posła do Sejmu — żona: 4937 Ku czci utalent. pisarza Wł. Jusa, związek auto

NAJPIĘKNIEJSZE DYWANY PERSKIE STALE NA SKŁADZIE
u firmy:
I. Blühbaum. Kraków. ulica Dietlowska L. 81. Telefon Nr 2083.

rów i kompozyt. scen.; 4938 Ku czci Wacława Janusza Ryppa, klasa VI gimn. M. Reya; 4939 Ku czci Jana Wacława Ryppa, klasa V gimn. M. Reya; 4940 Imienia J. Dunin Karwickiego — Bank zjedn. ziem polskich; 4941 Ku czci przełożonych Łucji Żeleszkiewicz i Klary Kaczkowskiej — wdzięczne uczenice; 4942 Marcelemu Myszkowskiemu, prez. Tow. kred. ziem — ziemianie d. g. Piotrkowskiej; 4943 Jadwidze Myszkowskiej — ziemianie b. g. Piotrkowskiej.

REFORMA PRAWA MAŁŻEŃSKIEGO przez dra Zygmunta Mandla, adwokata w Krakowie, omawia problem rozwodu, separacji, ślubów cywilnych itd., według prawa trójdzielnicowego. Do nabycia w księgarniach.

Obfity wybór tanich i dobrych książek
przygotowała w średniowiecznej piwnicy pod księgarnią
Firma **GEBETHNER i WOLFF w Krakowie, Rynek gł. 23.**

Subskrypcja Sarniańskiej Huty Szklanej

BANK WSCHODNI S. A. w Warszawie
Oddział w Krakowie, Bracka 17
zawiadamia niniejszem
że od dnia dzisiejszego przyjmuje wpłaty na subskrypcję finansowanej przez siebie S. A. „Sarniańska Huta Szklana", która posiadając obszerne tereny ziemi, lasu budulcowego i własną bocznicę kolejową, przystąpiła do budowy huty szkła dla produkcji takowego oraz do eksploatacji własnych rozległych torfowisk o wysokiej wartości cieplikowej.

Termin subskrypcji akcyj „Sarniańska Huta Szklana" po kursie 7.500 mkp. upływa z dniem 20 b. m., przyczem pierwszeństwo nabycia tychże przysługuje dotychczasowym akcjonarjuszom oraz klientom Banku Wschodniego.

TEATRY KRAKOWSKIE.

Z TEATRU IM. SŁOWACKIEGO. Jutro wchodzi na afisz teatru im. Słowackiego oryginalna nowość nieznanego u nas autora norweskiego, 4-aktowy dramat H. Wiers-Jensena pt. „Czarownica" z p. Solską-Grosserową w roli tytułowej. Obok świetnej artystki, zaproszonej do Krakowa na parę tylko występów „Czarownica" w rolach głównych mieć będzie niezwykłą obsadę w pp. Wysockiej i Sosnowskim, zapowiadającymi nieporównane wykonanie tej sztuki. „Czarownica" jest dramatem, trzymającym widzów wciąż w napięciu, gdyż akcja jej rozgrywa się na tle XVI wieku i walki z czarownicami, przedstawiając interesujący splot psychologiczny walki sumienia z ówczesnemi przesądami. Efektowne sceny i cała fabuła sztuki, potęgująca coraz bardziej grozę losu, wiszącego nad bohaterami „Czarownicy", czynią z niej widowisko niezwykle zajmujące i dają artystom tej miary, jak wspomniana trójka czołowa, olbrzymie pole do roztoczenia całego kunsztu ich sztuki. „Czarownica" grana będzie we czwartek 14 bm. i niedzielę 17 bm. wieczorem. Dzisiaj po raz ostatni „Matka Jugowiczów" z p. Wysocką w roli tytułowej; na przedstawienie to zapowiedziała przybycie bardzo liczna wycieczka z G. Śląska. W piątek, 15 bm. uroczyste przedstawienie „Wesela" z racji zapowiedzianej w teatrze wizyty prezydenta Rzeczypospolitej. Na przedstawienie to kasa teatru rozpoczęła już sprzedaż biletów.

OPERA I OPERETKA. Dziś we wtorek 12 bm. o godz. 7'45 operetka Wł. Koterbskiego pt. „Sąd miłości". Jutro we środę d. 13 bm. o godz. 7'45 w. wystąpi w operze krakowskiej Adam Didur w „Żydówce", zaś w czwartek 14 bm. o g. 7'45 wieczór w „Tosce".

Z „BAGATELI". Dziś ciesząca się olbrzymiem powodzeniem komedja Caillavet'a i de Flers'a pt. „Miłość czuwa" z pp. Malicką, Węgierko (reżyser) i Kwiatkowskim w głównych rolach. „Miłość czuwa" grane będzie tylko dziś i jutro. We czwartek wystąpią gościnnie artyści warszawscy pp. Ćwiklińska i Grabowski w komedji Armont'a i Gerbidon'a „Szkoła kokot", która grana będzie tylko dwa razy, w sobotę 16 bm. premjera komedji Coolus'a i Hennequin'a pt. „Raj zamknięty" z udziałem pp. Ćwiklińskiej i Grabowskiego, oraz pp. Bruczowej, Skalskiej, Dobrzańskiego, Solarskiego, Turskiego, Winklera.

MARJA CHORĄŻYNA-WĘDRYCHÓWNA z udziałem E. Maya wystąpi w koncercie dziś, tj. we wtorek 12 bm. o godz. 8 wieczór.

REPERTUARY:

TEATR IM. SŁOWACKIEGO:
Wtorek, 12 bm.: „Matka Jugowiczów".
Środa, 13 bm.: „Czarownica" (Anna Pedersdotters).
Czwartek, 14 bm.: „Czarownica".
Piątek, 15 bm.: „Wesele".
Sobota, 16 bm.: „Odprawa posłów greckich".
Niedziela, 17 bm. po poł.: „Zmartwychwstanie"; wieczorem: „Czarownica".

TEATR OPERA I OPERETKA:
Wtorek, 12 bm.: „Sąd miłości".
Środa, 13 bm.: „Żydówka".
Czwartek, 14 bm.: „Tosca".

TEATR „BAGATELA".
Wtorek, 12 bm.: „Miłość czuwa".
Środa, 13 bm.: „Miłość czuwa".
Czwartek, 14 bm.: „Szkoła kokot".
Piątek, 15 bm.: „Szkoła kokot".
Sobota, 16 bm. po poł.: „Musisz być moją"; wieczorem: „Raj zamknięty".
Niedziela, 17 bm. po poł.: „Szkoła kokot"; wieczorem: „Raj zamknięty".
Poniedziałek, 18 bm.: „Raj zamknięty".
Wtorek, 19 bm.: „Raj zamknięty".

Wiadomości naukowe, artystyczne i literackie

— H. H. MAC GREGOR: „Amerykanin o Polsce i Ameryce". Warszawa. Nakładem Gebethnera i Wolffa.

Jest wielce pocieszającym objawem, świadczącym o rosnącym autorytecie Polski, że pisarze zagraniczni coraz więcej interesują się Polską i w swoich pracach naukowych i badaniach coraz więcej jej miejsca poświęcają. Jedną z takich książek są wrażenia oficera angielskiego, Mac Gregora, o Polsce, przyswojone naszemu piśmiennictwu i wydane przez zabiegliwą firmę Gebethnerów. Autor, jako major artylerji amerykańskiej, walczył na froncie zachodnim, po zawarciu zaś pokoju — jak sam zaznacza na wstępie, głos sympatji szczerej zawiódł go nad brzegi Wisły. Przed rozstrzygającą bitwą pod Warszawą stanął w szeregach armji polskiej. Dłuższy pobyt w naszym kraju umożliwił mu dokładne poznanie Polski i Polaków. rezultatem zaś tych operacyj, jest wspomniana książka, w której maj. Gregor porównuje dwa społeczeństwa, dając szereg głębokich i trafnych spostrzeżeń, oraz wskazań, nad któremi nie można przejść do porządku dziennego. Między innemi książka porusza następujące tematy: Ameryka i emigranci, wychowanie dzieci, młodzież żeńska i męska, szkoła w Ameryce, kultura moralna kobiet i mężczyzn, życie religijne w Polsce i Ameryce, alkoholizm, wartość wzorów anglo-saskich dla Polski, wojsko polskie i konieczność strategji obronnej dla Polski, socjalizm polski a socjalizm amerykański, interes żydów w osłabieniu państwa polskiego, wychodźctwo polskie w Ameryce. Jako opinja cudzoziemca, bystrego obserwatora, książka Mac Gregora ma dla nas znaczenie bezstronnego świadectwa, wystawionego w formie słowa wysoce interesującej.
wp.

— GRODECKA K.: „Do słońca". Czytania dla dorosłych i młodzieży na kursach dokształcających. Książka III. Wydawnictwo M. Arcta.

Bardzo pożyteczne wydawnictwo dla samouków. Czytanki, których jest 210, są podzielone na cztery grupy według czterech tematów zasadniczych: oświata, praca, sztuka i „do słońca". Na treść tych czytanek, umiejętnie zebraną, składają się perły naszej literatury o charakterze dydaktycznym i krzepiącym ducha i charakter, wybrane z najcelniejszych poetów i pisarzy polskich. Dodane objaśnienia tłumaczą ustępy mniej przystępne i zawierają informacje o autorach. Nasza literatura oświatowa zyskuje w książce Grodeckiej cenny podręcznik.

— **RECORD — ŚWIAT KOBIECY.** Zeszyt czerwcowy (6) przynosi, prócz ogromnego działu żurnalowego (100 modeli sukien, bielizny) i bogatego działu robót ręcznych, zajmującą i obficie ilustrowaną treść literacką: Z krainy mody; Kobieta a morze, St. Nowińskiego. Tad. Nittmana nowelę „Mój przyjaciel Igor", Kilka uwag o wychowaniu dzieci, Zwyczaje towarzyskie: Przedstawianie i palenie cygar i papierosów. Wyjazd na lato Albinowskiej. Sylwetka artystki dram. Ćwiklińskiej „Amerykańska Riviera", „Mundurek szkolny". Drobne porady gospodarskie i kosmetyka.

PISMA, NADESŁANE DO REDAKCJI:

Sprawozdanie Związku Banków w Polsce za rok 1922. Warszawa 1923.
„Gazeta Bankowa i Losowań" Nr 10. Lwów.
„Przegląd Kupiecki" Nr 21—22. Kraków.
„Przegląd Ziemiański" Nr 22—23. Warszawa.
„Sylwan", organ Małopolskiego Towarzystwa leśnego. Lwów. Maj.
„Panorama". Paris, 15 mai.
„Czyn", czasopismo młodych ludzi. Zeszyt 29.
„Tygodnik Polski" w Charbinie (Chiny), Nr 55.
„Vers la santé". Paris. Nr 4. Avril.
„Strzelec" Nr 9. Warszawa.
„La Pologne", polit. écon. litter. et artist. Nr 11. Juin.

Z sali sądowej

GŁOŚNA AFERA SZPIEGOWSKA.

W ósmym dniu rozprawy przeciw urzędnikowi wojskowemu Taborowi i wspólnikom, oskarżonym o współudział w aferze szpiegowskiej Hladisza, przewodniczący otwierając rozprawę, z urzędu skonstatował, że notatka jaka się pojawiła w „Il. Kurjerze Codziennym" o rzekomo nieprawdziwem i tendencyjnem przedstawieniu zeznań p. Malikowej, jest nieścisłą i sprzeciwia się autorytatywnym ustaleniom sądu.

Następnie przystąpiono do przesłuchania świadka jen. Springwalda.

Po wyczerpującem przesłuchaniu rozpoczęło się odczytywanie aktów, które zakończyło się o godz. 3 po południu, poczem obrońca Tabora dr Schoenwetter postawił wniosek na uzupełnienie śledztwa przeciw Taborowi.

Obrońcy Hossego i Zwierowskiego dr Kwieciński i dr Sapecki prosili na wypadek uwzględnienia wniosku obrońcy Tabora o wyłączenie sprawy ich klijentów i definitywne zakończenie wyrokiem.

Trybunał odrzucił wniosek dra Schoenwettera, poczem przewodniczący o godz. 4 popołudniu odroczył rozprawę do dnia dzisiejszego.

Ze sportu

Kraków, 12 czerwca.

KRAKÓW—LWÓW 0:0.

Zawody międzymiastowe Kraków—Lwów skończyły się wynikiem nierozstrzygniętym. Wynik ten zupełnie jest sprawiedliwy, gdyż obie drużyny grą swoją nie zasłużyły na zwycięstwo. Poza pierwszemi momentami po rozpoczęciu i ku końcowi, kiedy to gra nieco żywszy miała przebieg, toczyła się ona w tempie powolnem i przeważnie na środku boiska, nie była przeto także intresującą. Akcję napadów likwidowały dość sprawnie pomoce i obrony obu drużyn, a zwłaszcza linja obrony Krakowa stanowiła mur niedoprzebycia. Linji obrony Lwowa nie starał się zbytnio forsować napad Krakowa. — Rogów 3:1 (1:1) dla Krakowa. — Zawody prowadził p. Obrubański.

OLSZA—JUTRZENKA 5:2.

Sobotnie spotkanie między drugoklasową Olszą a pierwszoklasową Jutrzenką skończyło się sensacyjnym wynikiem 5:2 na korzyść Olszy.

MAKKABI—REPREZENT. KLASY B. 2:4.

Zawody między Makkabią a reprezentacją drużyn klasy B. skończyły się zwycięstwem reprez. klasy B. w stosunku 4:2 (2:0).

INNE WYNIKI.

Lwów. Lechja—Polonja przemyska 3:3.
Warszawa. Polonja—Warszawianka 3:3.
Poznań. Warta—Pogoń 4:0. Unja—A. Z. S. 1:0. Sparta—Stella 3:3.
Wiedeń. Wacker—Rapid 1:1. Simmering—Rudolfshuegel 3:1. Sportklub—Hakoah 1:1.
Bukareszt. Zawody międzypaństwowe Jugosławja—Rumunja zakończyły się zwycięstwem drużyny jugosłowiańskiej w stosunku 2:1. Zawodom przypatrywał się rumuński następca tronu.

ZAWODY LEKKO-ATLETYCZNE.

Warszawa, 10 czerwca. Dzisiaj staraniem sekcji wychowania fizycznego przy towarzystwie nauczycieli szkół średnich i wyższych odbył się pokaz gimnastyczny lekkiej atletyki i gier ruchowych, piłki koszykowej i wolnej. Na pokazie obecny był p. Prezydent Rzeczypospolitej polskiej Wojciechowski, p. minister oświecenia Głąbiński, kurator Zawadzki, jen. Pogorzelski. Po pokazie nastąpiło rozdanie nagród przez ministra Głąbińskiego.

DALSZE URZĘDOWANIE MARSZAŁKA PIŁSUDSKIEGO.

Warszawa, 11 czerwca (Tel. wł.) Nowo mianowany szef sztabu jen. Stanisław Haller przybędzie do Warszawy jutro rano. **Marszałek Piłsudski urzędować będzie aż do czasu mianowania nowego przewodniczącego ścisłej Rady wojennej.** Na stanowisko to kandydat nie został jeszcze upatrzony. W każdym razie nominacja ta nastąpić ma również w dniach najbliższych.

OCZYSZCZANIE STRONNICTWA N. P. R.

Warszawa, 11 czerwca (AW). „Gazeta Warszawska" donosi: Władza naczelna N. P. R. przystąpiła do **oczyszczenia kadr swojego stronnictwa z elementów szkodliwych pod względem organizacyjnym i społecznym.** Główny Komitet Wykonawczy N. P. R. uchwalił jednomyślnie wysłać komisję do Poznania, celem zbadania całego zarządu wojewódzkiego i **oczyszczenia go z komunistów.** Następnie główny komitet **zawiesił w czynnościach dotychczasowy skład redakcji „Prawdy" i oddał pod sąd partyjny posła Ciszaka.**

ZMIANY NA GRECKO-KATOLICKICH STOLICACH BISKUPICH.

Lwów, 11 czerwca (AW). „Gazeta Lwowska" dowiaduje się, że w kościelnych sferach lwowskich rozeszła się wiadomość o zmianach, jakie mają zajść w najbliższym czasie na tronach biskupów ruskich. **Metropolita Szeptycki nie wróci już do Lwowa, lecz zostanie w Rzymie na stanowisku patrjarchy wschodniego.** Do Rzymu powołany ma być również obecny biskup przemyski **ks. Kocyłowski,** a metropolję lwowską objąłby **biskup stanisławowski ks. Chomyszyn.** W sferach ruskich twierdzą, że podstawę do tych zarządzeń Watykanu dał raport wizytatora papieskiego ojca Genocchiego, a głównym powodem jest obawa Rzymu przed wpływem ukraińskiej niezawisłej od Moskwy autokefalji a nawet i prawosławnej cerkwi na grecko-katolików.

EMISJA NOWYCH BILETÓW SKARBOWYCH.

Warszawa, 11 czerwca (AW). Jak donosi „Gazeta Warszawska", ministerjum skarbu opracowało projekt ustawy o emisji 3.66 proc. biletów skarbowych, opiewających na **złote polskie.** Kurs ich będzie ustalany według codziennie ogłaszanego kursu **franka szwajcarskiego** na urzędowej giełdzie warszawskiej. Ustawa przewiduje emisję biletów skarbowych do wysokości 100 miljonów złotych polskich. Bilety skarbowe dzięki przewidzianym przez ustawę przywilejom **będą w zupełności zastępować dotychczasową lokatę kapitału w walutach obcych.** Ministerjum skarbu przywiązuje dużą wagę do ustawy o złotowych polskich skarbowych i dążyć będzie do przeprowadzenia jej przez Sejm jeszcze przed ferjami.

STRAJK NA ŚLĄSKU OPOLSKIM.

Bytom, 11 czerwca (AW). Strajk w kopalniach niemieckiej części Górnego Śląska trwa nadal. **Sytuacja przedstawia się bardzo poważnie.** Zebranie związków zawodowych uchwaliło zażądać wypłacenia doraźnej pomocy drożyźnianej w wysokości 300.000 marek na głowę, **gdyż w przeciwnym razie przystąpią również do strajku.** Górnicy kopalni Sośnice przyłączyli się również do strajku i w ten sposób **zastrajkowało razem 13 kopalń.**

KONFERENCJA W LONDYNIE.

Wiedeń, 11 czerwca (PAT). „N. Fr. Presse" donosi z Paryża pod datą 9 bm.: Rozpoczęta wczoraj wymiana zdań między gabinetami koalicyjnemi przybrała formę ożywioną. W kołach poinformowanych słychać, że **porozumiano się co do ustnej wymiany zdań, która odbędzie się w Londynie między Curzonem a dyplomatycznymi przedstawicielami Francji, Belgji i Włoch.**

RUCH PRZECIWKO FASZYZMOWI.

Medjolan, 11 czerwca (AW). Wielką sensacją w Medjolanie było **aresztowanie majora Baseggo i wielu innych faszystów.** Pomiędzy aresztowanymi znajduje się były współpracownik „Popolo d'Italia" i **przyjaciel prezydenta Mussoliniego.** Aresztowani odbywali często zgromadzenia, na których stanowisko Mussoliniego było poddawane ostrej krytyce i na których twierdzono, że faszyzm włoski powstał, **aby stworzyć republikę i dyktaturę, idea ta została jednak wypaczoną i stała się ostoją monarchji.** Dlatego należy powrócić do dawnego republikańskiego stanowiska. Również wygłaszano częste pogróżki przeciwko osobie Mussoliniego i z tego powodu nastąpiły aresztowania. Także i w **Rzymie zarządzono liczne aresztowania i rewizje domowe.** Aresztowani zostali odprowadzeni do więzienia i **oskarżeni o spisek przeciwko bezpieczeństwu państwa.** — Podczas rewizji znaleziono statuty **antyfaszystowskiej organizacji.**

ZAMORDOWANIE DWÓCH PODOFICERÓW FRANCUSKICH.

Dortmund, 11 czerwca (PAT). Dwaj podoficerowie francuscy zginęli w czasie ostrej sprzeczki od strzałów rewolwerowych, **danych przez trzech Niemców.** Niemcy, którzy z daleka widzieli zajście, zawiadomili o niem posterunek francuski i podali rysopis morderców.

ULTIMATUM DO TURCJI.

Lozanna, 11 czerwca (AW). Jak z kół dobrze poinformowanych donoszą, postanowili sprzymierzeni, by położyć koniec przeciągającej się dyskusji, **wysłać w poniedziałek ultimatum do Ismeta paszy.**

WYDALENIE Z HELSINGFORSU WOJSKOWEGO ATTACHE SOWIETÓW.

Helsingfors, 11 czerwca (PAT). Fiński minister spraw zagranicznych zakomunikował miejscowemu przedstawicielowi rządu sowietów, iż wojskowy attache tegoż przedstawicielstwa Bobryszczew **ma opuścić Finlandję. Bobryszczew w czasie pobytu w Finlandji uprawiał szpiegostwo wojskowe oraz opracował plan nowego powstania w kraju,** wobec czego wydalenie go z granic państwa przez ministerjum spraw zagranicznych jest całkowicie uzasadnione.

Od poniedziałku 11 do soboty 16 czerwca b. r.
KINO
GROBOWIEC FARAONA
wspaniały dramat w 5-ciu aktach
WANDA

AKCJA POKOJOWA SENATORÓW AMERYKAŃSKICH.

Waszyngton, 11 czerwca (AW). Według ostatnich wiadomości, cały szereg wybitnych senatorów złożył prezydentowi Hardingowi wizytę, aby go skłonić do udzielenia bliższych wyjaśnień jego deklaracji, w której zaznaczył, że **Stany Zjednoczone wywrą cały swój wpływ, by utrzymać pokój światowy.** Przy tej sposobności podnosili senatorowie konieczność zwołania nowej konferencji światowej, któraby się zajęła **zniesieniem wojny, łodzi podwodnych, zabroniła rzucania bomb z aeroplanów, oraz sprzeciwiła się używaniu gazów trujących.** Senator Borah wypowiedział się **za udziałem Niemiec i Rosji w takiej konferencji.** W odpowiedzi na ich uwagi, oświadczył prezydent Harding, że zdaniem jego zwołanie nowej konferencji rozbrojeniowej, w sensie konferencji waszyngtońskiej jest zupełnie zbyteczne, jednakże gotów jest pójść za ich radami, jeżeli zajdzie tego konieczność. Uzupełniając to stanowisko prezydenta zaznaczył sekretarz stanu Houghes że prezydent nie uczyni żadnego kroku w tej sprawie, **jak długo problem reparacyjny nie będzie rozwiązany.**

Dział ekonomiczny

POMOC PAŃSTWA DLA MIAST.

Z uwagi na krytyczny stan finansowy miast, ministerstwo skarbu udziela miastom znacznych kredytów na rachunek dochodów, spodziewanych po uchwaleniu przez Sejm ustawy o zasileniu finansów miejskich.

Akcja pomocy kredytowej dla miast prowadzona jest za pośrednictwem Banków kredytu komunalnego we wszystkich dzielnicach. Do chwili obecnej dała ona wyniki następujące: Bank kredytu komunalnego w Warszawie przyznał różnym miastom 1.835 miljonów marek; Zakład kredytowy miast małopolskich 5.115 miljonów marek; Bank komunalnych kas oszczędności w Poznaniu 2.650 miljonów marek; Krajowy Bank pożyczkowy dla starostw krajowych poznańskiego i Pomorskiego 1.560 miljonów marek. Ponad to Warszawa otrzymała 20.500 miljonów marek (w tem 3 miljardy zaliczki na poczet udziału w podatku dochodowym).

Niezależnie od tego ministerstwo skarbu przyznaje samorządom powiatowym w Małopolsce na ułatwienie odbudowy dróg zaliczki (na poczet dodatków powiatowych do podatków) do wysokości 50 procent spodziewanych z tego źródła wpływów. Ogólna suma udzielanych zaliczek wynosi dotych-

W SPRAWIE WPROWADZENIA MONOPOLU SPIRYTUSOWEGO.

W ministerstwie skarbu odbył się dalszy ciąg konferencji w sprawie gospodarki spirytusowej. Na konferencji reprezentowane były wszystkie organizacje, mające bezpośredni, lub pośredni kontakt z produkcją spirytusu i wódek, oraz kilku znawców naszego życia gospodarczego. Ministerstwo skarbu postawiło pięć pytań zasadniczych, na które poszczególne organizacje udzielały różnych, czasem przeciwnych sobie odpowiedzi.

I tak na pierwsze z tych pytań, t. j., jaki powinien być zakres działania przyszłego monopolu spirytusowego — opowiedziała naczelna organizacja polskiego przemysłu spirytusowego w ten sposób, że należałoby rozciągnąć działanie monopolu spirytusowego stopniowo tak daleko, jak sięgał w swoim czasie monopol rosyjski. Organizacje fabrykantów likieru stanęły na stanowisku wrogiem nietylko wszelkiemu monopolowi, lecz wogóle regulacji sprawy spirytusu.

Na pytanie drugie, to jest, jak należałoby traktować produkcję, przekraczającą spożycie i zużycie wewnętrzne kraju — wszyscy mowcy oświadczyli się jednomyślnie za pozostawieniem nadwyżki na eksport prywatnym organizacjom handlowym, pod ścisłym nadzorem ministerstwa skarbu. Na pytanie trzecie, to jest, w jaki sposób należy ustalić kontyngent odpędu spirytusu, odpowiedziano niejednolicie.

Przedstawiciel ministerstwa skarbu, dziękując zebranym za wyrażone opinje, oświadczył, że w motywach do ustawy o monopolu spirytusowym znajdą wyraz wszystkie wypowiedziane poglądy, aby władze ustawodawcze miały możność poznania wszystkich argumentów za i przeciw dość skomplikowanego zagadnienia spirytusowego.

* **NADZÓR NAD BANKAMI.** Celem roztoczenia nadzoru nad instytucjami kredytowemi, bankowemi i t. p., ministerstwo skarbu ustanowiło specjalną delegaturę, która dokonuje rewizji i czuwa nad działalnością przedsiębiorstw bankowych.

Wiadomości giełdowe

Z GIEŁDY KRAKOWSKIEJ. Na rynku dewizowym ruch duży przy dalszej tendencji zwyżkowej. Zwłaszcza na dolary i Londyn był duży popyt i kursy znacznie posunęły się w górę. Wypłaty na Włochy, Wiedeń i Pragę bez zmiany, charakterystyczne, że i Berlin mocniejszy.

Akcjami przemysłowemi i handlowemi obracano mniej przy usposobieniu słabszem. Wszystkie niemal papiery straciły na kursie, nieliczne tylko utrzymały się na dotychczasowym poziomie, jak: Strug, Ćmielów, Pokucie, a Oikos był nawet poszukiwany i mocniejszy. Z akcyj bankowych Przemysłowy i Ziemski Kredytowy słabsze, inne bez zmiany. Papiery procentowe bez obrotów.

CEDUŁA KURSOWA
z dnia 11 czerwca 1923.

Waluty i dewizy:

	Gotówka	Czeki
Dolary St. Zj.	74250	74000
Funty szterl.		346000—33?000
Floreny hol.		29400
Franki franc.	4600	4650—4750
Franki belg.		4165
Franki szwajc.		13525—13700
Liry włoskie		3550
Marki niemieckie		0'90
Korony austr.		1'03—1'05
Korony czeskie		2150—2225

Akcje bankowe:

			Transakcja
Pol. Bank przem.	15000	19000	15000—17000
Bank Hipoteczny	15000	20000	
Bank Małopolski	12000	16000	14000
Ziem. Bank Kred.	10000	15000	13000
Powsz. Bank Kred.	15000	20000	
Bank Komerc.	7000	9000	8200
Bank Zw. Sp. zar.	135000	145000	140000
Akcje Tow. handlowych:			
Pol. Tow. handl.	15000	17000	15000—16500
Impex	1000	1500	1150—1300
Pharma	55000	62000	56000—60000
Polski Glob	2500	3000	2800
Hartwig	35000	45000	
Polbal	15000	20000	
Żegluga Polska	4000	5000	4500
Akcje Tow. przemysłowych:			
Zieleniewski	360000	380000	362000—370000
Cegielski	52000	62000	61000—55000
Parowozy	115000	135000	120000—131000
Automotor	13000	17000	
Potęga	190000	210000	
Trzebinia	50000	60000	53000—56000
Pocisk	38000	43000	40000
Gorka	350000	370000	360000—365000
Siersza	245000	265000	248000—260000
Tepege	105000	120000	108000—115000
Polska Nafta	25000	32000	25000—[illegible]
Pokucie	30000	40000	35000—36000
Oikos	95000	105000	100000
Pezet	10000	15000	
Strug	20000	23000	21000—23000
Tłuszcze Trzebinia	95000	110000	100000—105000
Krakus	50000	57000	52000
Chodorów	150000	160000	152500—160000
Ćmielów	55000	65000	60000—63000
Elektr. Siersza	23000	28000	24000—27000
Niemojowski	55000	60000	
Fab. kap. Myślenice	14000	17000	

GIEŁDA WARSZAWSKA. (11 czerwca). Dolary St. Zj. 72500—71835, kupno 71115, franki francuskie 4700-4550, funty angielskie 337.000—333.000, sprzedaż 334.600, kupno 331.400, korony czeskie 2155, marki niemieckie 89—87.

Czeki: Belgja 4100—4400, sprzedaż 4020, kupno 3980 Berlin 0'90—0'87, sprzedaż 0'89, kupno 0'85, Gdańsk 0'91—0'87, sprzedaż 0'89, kupno 0'85, Nowy York 72500—71000—75000, sprzedaż 71835, kupno 71115. N. York drobne 71785, kupno 71765, Paryż 4700—4650, sprzedaż 4675, kupno 4625, Praga 2175—2155. Szwajcarja 13200—13000, sprzedaż 13065, kupno 12935, Wiedeń 1'02—0'98, sprzedaż 0'99½, kupno 0'96½, Włochy 3450—3400, Sztokholm 12700.

Akcje: Podane cyfry rozumieją się w tysiącach marek polskich. Bank dyskontowy Warszawa 270—290, Bank handl. Warszawa 300, Bank dla handlu i przemysłu Warszawa 65—80, Bank przemysłowy Warszawa 51, Bank zjedn. ziem pol. 60, Bank przem. Lwów 17½—16½—17, Bank zachodni 360—350—355, Bank zw. sp. zar. 135—130, Bank zw. ziemian 30. Sole potasowe 300, Puls 215—220, Wildt 19½—18, Częstocice 580—565—570, Cukier Warszawa 790—860, Firley 75-80, 4 i 5 emisja 68, Drzewny przemysł 18—17, Cegielski 56—51—53, Modrzejów 250—220—225, Ortwein 50, Rudzki 90—83, 3 emisja 88—82—82½, Ursus 215—212½, 2 emisja 80—70—75, Parowozy 125—117—124, Hurt 24, Żegluga 26—25. Elektryczność 290—280—285, Spirytus 165—160, Lenartowicz 25—26—25½, 3 em. 23½, Polska nafta 32—28—29. Siła i światło 62—61—62, Ćmielów 65—70—67½, Norblin 68—62—67, Hartwig 43½, Kijewski 125—120. Czersk 417½—402½, Gosławice 205—215—205, Michałów 190—220—210, Łazy 27—20—22, Węgiel 157½—165—160, Lilpop-Rau 55—57, Rohn Zieliński 52, Starachowice 300—270—282½, 5 emisja 267½—255—262½, Pocisk 41—57—55. Zieleniewski 360—375. Żyrardów 5,650.000—5.700.000, Borkowski 51—46—47, Jabłkowscy 19—16—16½, Haberbusch 120—115. Nobel 131—128—128½. Pustelnik 82½—87½—85, Chodorów 160—147½—150, Spiess 73—68, Belpol 1—2 emisja 20—18½—21, Skorgarb 6 emisja 15.

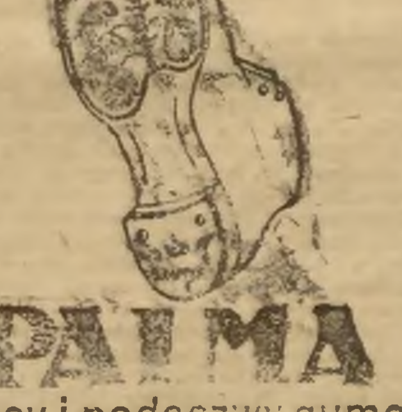
GIEŁDA LWOWSKA. (11 czerwca). Waluty i dewizy: Amerykańskie 71500—71000, trans. 70000—71250, czeki 71250—71750, trans. 71250—71200, drobne 70000-70500, kanadyjskie 68000—68500, dynary 800—820, angielskie 320.000—322.000, czeki 321.000—330.000, tr. 322.000—334.000, belgijskie 3900—3940, czeki 3940—3980, trans. 3920—3975, francuskie 4000—4030, trans. 4000—4450, czeki 4515—4550, trans. 4515—4550, holenderskie 24800—24200, trans. 25000, czeki 26800—27900, szwajcarskie 12500—13500, czeki 12500—13500, austrjackie 1'02—1'05, czeki 1'02—1'05, trans. 1'02—1'04, węgierskie 12'50—12'70, czeki 12'70—13, rumuńskie 340—370, czeki 360—390, włoskie 3380—3420, tr. 3400, czeki 3480—3420, niemieckie 0'92—0'96, czeki 0'92—0'96.

GIEŁDA SZWAJCARSKA. (11 czerwca). Berlin 0'00.70. Holandja 218'20, N. York 557'25, Londyn 25'67, Paryż 35'65, Medjolan 25'75, Praga 16'58, Budapeszt 0'09½, Bukareszt 2'85, Belgrad 6'30, Sofja 6'20, Warszawa 0'00.90, Wiedeń 0'00.78¼, austr. korona stemplowana 0'00.78¼.

Odpowiedzialny redaktor:
MICHAŁ KONOPIŃSKI.

Nadesłane.

Artykuły w tym dziale nie pochodzą od Redakcji

PALMA
Obcasy i podeszwy gumowe
są trwalsze od skóry. 1212 1 6
Chronią nogi i oszczędzają buciki.
Palma-Kauczuk (Sp. z ogr. odp).
Skład fabryczny:
Kraków, ul. Grodzka 60. Telefon 4212

DO NATYCHMIASTOWEGO WSTĄPIENIA
ewent. od 1 lipca t. r. poszukiwani:
samodzielny korespondent (ka) polsko niem. z szybkiem pismem maszynowem możliwie ze stenografją;
pomocnicza siła buchalteryjna ze znajomością księgowości amer. — oraz
praktykant.
Oferty z odpisami świadectw oraz podaniem warunków pod „J. T." do Adm. „N. Reformy"

Pierwszorzędna fabryka 5 morgów obszaru, z torem przemysłowym do sprzedania za 3 miljardy. Zgłoszenia do Administracji „Nowej Reformy" pod „Natychmiast". 1489

Przystąpię do spółki z dużym sklepem, telefonem, w centrum Krakowa. Zgłoszenia z podaniem działu pod „Spółka 15" przyjmuje Administracja „Nowej Reformy". 1474

Kupuję garderobę męską, używaną. Zawiadomienie korespondentką lub ustne. Schmaus, Kraków, ul. Szeroka L. 22. 1477 1 10

Sprzedam fortepian marki wiedeńskiej „Heizmana", prawie nowy, przedwojenny, okazyjnie. Zgłoszenia pod „Fortepian" do Biura Władysława Ropskiego, Kraków, Rynek główny 30. 1479

! KRYNICA !
Willa „Dwór"
Wanda Kopacka
Pokoje z utrzymaniem.
1475 1 2

Rodowity Francuz, profesor, poszukuje na czas wakacyj lekcji na wsi. Zgłoszenia pod „H. B." biuro „Ruch" Kraków, Szczepańska 9. 1454 3 3

!! Tanio !!
Bielskie materjały na ubrania i kostjumy
Kraków, ul. Powiśle 10, II p.
1387 5 5

Starsza panna, izr., ze szyciem, zajmie się gospodarstwem. Zgłoszenia „Dla Cecylji" przyjmuje Administracja „Nowej Reformy". 12..

Pierwszorzędna pracownia
ubrań męskich pod firmą
Józef Bross
w Krakowie, ul. Pańska 9,
(przecznica Andrzeja Potockiego).
przyjmuje wszelkie roboty w zakres krawiectwa wchodzące i wykonuje dokładnie według najnowszych żurnali angielskich.
Ceny bardzo przystępne.
1442 2 2

Starsza panna, niemka, doskonale obznajomiona z pielęgnacją dzieci, szyciem, robotami ręcznemi i t. p., poszukuje od 15 czerwca posady w Krakowie lub okolicy do większych dzieci lub niemowląt. Zgłoszenia pod „Dobre świadectwa" do Administracji „Nowej Reformy". 1439 2 2

Korzystajcie z wysprzedaży jako u fachowca: dobre brzytwy, scyzoryki, maszynki do włosów oraz części do maszynek do mięsa i reperacje tychże, oraz szwedzkie palniki do prymusów na składzie. Dla pań przybory do manicurowania. Zakład nożowniczy J. Myszkowskiego, Kraków, ul. Dietlowska 46. 1458

Udzielam lekcyj gry na skrzypcach i na fortepianie. Aleje Mickiewicza 55. 576

Księgarnia katolicka
Kraków, ul. Florjańska 1
otrzymała na skład kilkanaście **ostatnich egzemplarzy** dzieł:

K. Bartoszewicz. Księga pamiątkowa Konstytucji 3 Maja. Cena 2 tomów z ilustracjami 4800 Mk.

K. Bartoszewicz. Antysemityzm w Polsce do końca XVII wieku. Cena 2400 Mk.

K. Bartoszewicz. Wojna żydowska w r. 1859 (początki asymilacji i antysemityzmu). Cena 1800 Mk.

Pieśni polskie. Najlepszy wybór pieśni narodowych — ozdobnie oprawne w płótno angielskie, ze srebrnym orłem 1600 Mk.

(Dzieła te oddawna są wyczerpane w handlu księgarskim). 82

! TOWARZYSTWO MASZYN I NARZĘDZI ROLNICZYCH !
Tow. z ogr. por. | **„KŁOS"** | Tow. z ogr. por.
Telefon 56-08 | **POZNAŃ** | ul. Matejki 3
Adres telegraficzny: „Towkłos"
Hurtownia wszelkich maszyn rolniczych — najtańsze źródło zakupu.
Specjalność: żniwiarki amerykańskie,
siewniki do sztucznego nawozu „Westfalia",
śrutowniki do popędu pasowego „Brunner-Eba", z kamiennemi płytami,
śrutowniki „Victoria" do popędu kieratowego i pasowego, ze stalowemi płytami,
wirówki do mleka „Eba", od 50 do 300 litrów,
wirówki do mleka „Hema-Extra", od 60 do 300 litrów.
Prosimy o zażądanie specjalnych ofert. 1280 2 2

Uwadze gospodyń!!!
KUNEROL
najlepszy tłuszcz roślinny, ukazał się znowu w sprzedaży.

Przedstawiciel: Maurycy Vorzimmer, Kraków, Wrzesińska 7 1216 3 3

BRACIA BÖHLER i SKA
TOW. AKC. W WIEDNIU.
NARZĘDZIA PNEUMATYCZNE DO WSZELKICH CELÓW PRZEMYSŁOWYCH.
Świdry górnicze — spiralne, okrągłe, puste, pełne, z gotowemi obsadami do wszystkich systemów młotków, z ostrzami i bez ostrzy. Stal świdrowa.
Zawsze na składzie
u jeneralnych przedstawicieli na całą Rzeczpospolitą polską:
Inż. J. SARRÉ i Ska
BIURO TECHNICZNE 1280
w Warszawie, Długa 50, tel. 115-35 i w Sosnowcu, Warszawska 6, m. 6.

BUDYNKI I PIECE PRZEMYSŁOWE
wykonuje, przeprowadza rekonstrukcje i dostarcza materjały ogniotrwałe najwyższych temperatur
Inż. HENRYK RITTERMAN 1450
rząd. upoważn. inżynier cyw. i budowniczy **w Krakowie,** ul. Wolska 5, telef. 1209 i 4263.
Biuro inżynierskie i generalna reprezentacja Tow. akc. **Dobrzan Zakłady Kaolinu i Szamoty,** fabryki szamotu i dynasu dla hut szkła, żelaza, stali, odlewni, cementowni, wapienników, cegielń, cukrowni, rafineryj, gazowni, fabryk chemicznych itd. Kopalnie i zakłady kaolinu dla fabryk porcelany, terakoty, kamionki, papieru itp. Fabryki płytek posadzkowych i okładzinek ściennych.
Fabryka materjału „Teradob" do wyprawy fasad. Dla PP. Kolegów inżynierów i budowniczych osobny rabat. — Adres telegraficzny: **„Dobszamot Kraków".**

AUTO--KONCERN
Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
WARSZAWA, GALERJA LUXENBURGA
Telefony: 247-54, 221-44. — Adres telegr.: AUTOKONCERN-WARSZAWA
GARAŻE: UL. PUŁAWSKA L. 29.
Jeneralne przedstawicielstwo fabryk samochodów
DUX, N. A. G., BRENNABOR.
STALE NA SKŁADZIE W WARSZAWIE
osobowe i ciężarowe samochody, przyczepki oraz części zapasowe.
Wystawiamy na Targach Poznańskich. 1054 3 3

Budowa gmachu Akademji górniczej w Krakowie.
Kierownictwo budowy zaprasza P. T. Interesowanych do złożenia ofert na roboty żelbetowe z materjałem.

Warunki, formularze i plany przejrzeć można między godziną 9—12 i 3—4 w biurze na placu budowy, Aleja Mickiewicza.

Termin wniesienia zamkniętych ofert tamże do dnia 19 b. m. do godziny 12 w południe.

Otwarcie ofert nastąpi tamże dnia 19-go czerwca b. r. o godzinie 12-tej w południe.

1476 1 2 *Kierownictwo budowy.*

Zakład ślusarsko-mechaniczny
Jana Jachimczyka i Ski
w Krakowie, ul. Starowiślna L. 14
wykonuje wszelkie roboty w zakres ślusarstwa i mechaniki wchodzące. — Zakład jest specjalnie urządzony do wykonywania i naprawiania drzwi żelaznych, sklepowych i żaluzyj. — Podejmuje się napraw maszyn do szycia, rowerów, primusów, maszyn rolniczych i t. p. — Do naprawy maszyn rolniczych na żądanie wyjeżdża na prowincję.
Ceny bardzo przystępne. 974

DEPARTAMENT VII M. S. W. L. 40455/23 K. M. V.

PRZETARG
na dostawę większej ilości skór podeszwianych, juchtowych, blankowych, surowcowych i pergaminowych w komisji mundurowej Dep. VII Int. Warszawa, ul. Nalewki 4 (pokój 29), w dniu 26 czerwca r. b. o godz. 11 rano.

Skóry mają być wyprodukowane według opisów technicznych Dep. VII Int.

Opisy techniczne można przeglądać w Departamencie VII Int. względnie w szefostwie Intendantury D. O. K.

Oferty należy składać w wyżej wspomnianej komisji do dnia 25 czerwca r. b. do godz. 15-tej. Późniejsze oferty rozpatrywane nie będą. W ofertach należy podać rodzaj i ilość skóry, maksymalną produkcję miesięczną, termin dostawy, cenę i warunki płatności.

Do ofert należy dołączyć kwit Centralnej kasy państwowej, względnie jej Oddziałów na wpłacone wadjum w wysokości 25.000.000 mkp. Do przetargu ustnego dopuszczeni będą tylko oferenci, którzy w powyżej oznaczonym terminie złożyli oferty. 1446

Minerwę 30/80 HP.
6-cylindrową, dostarczy natychmiast
„CRACOVIE AUTOMOBILE"
Kraków Mikołajska 2
1478

LOKOMOBILE
o 14—30 PH., **młocarki** i t. d., najlepszych i najbardziej znanych niemieckich marek, **kosy** (zjednoczonych marek) natychmiast i najtaniej do nabycia z bogato zaopatrzonego składu fabrycznego.
Wyczerpujące oferty bezpłatnie. Zapytania uprasza się skierowywać do: **„CONCERNA",** Gesellschaft für Industrie und Gewerbe A. G., Wien, I., Jasomirgottstrasse 6. 920

Beczki żelazne
ocynkowane i nie, o zawartości 100 do 600 litrów, konewki do transportu, rezerwoary, wanny wszelkiego rodzaju dostarcza w starannem wykonaniu, zaraz i w krótkich terminach, niedrogo, **Ad. Löw i Syn,** fabryka towarów żelaznych i blaszanych. **Wiedeń, Maria Lanzendorf,** Telefon 54013 połączenie bezpośrednie. 1467 1 2
Dzielnych, dobrze wprowadzonych zastępców poszukuje się

LABORATORJUM KOSMETYCZNE
FRANCISZKI BUDZIASZEK
Kraków, Grodzka L. 3, I. p.
poleca swój dobrze zaopatrzony zakład w wyroby kosmetyczne:
Lygja chrzan, środek przeciw łupieżowi i wypadaniu włosów.
Lygja puder łopianowy, usuwający tłuszcz i przyspieszający porost włosów.
Lygja bławatek, nadający oczom niezrównany czar i blask,
Lygja kwiat jabłoni, do rozjaśniania włosów,
Lygja róż, nadający naturalny rumieniec,
Lygja pasta z róż, do pielęgnowania twarzy,
Lygja puder do twarzy.
Lygja kuracja łuszczkowa twarzy, 3020 2 2
Płyn na stałe uczernienie brwi i rzęsów,
jak również wszelkiego rodzaju farby na włosy i t. p.
Na zamówienia z prowincji uprasza się o zadatek.

MAŁOPOLSKI ZAKŁAD ODZIEŻY
Podgórze, ul. Nadwiślańska L. 16 | **Filja: ulica Szczepańska L. 3**

poleca

DZIAŁ I.	DZIAŁ II.	DZIAŁ III.	DZIAŁ IV.
WEŁNY na ubrania męskie, na kostjumy i suknie damskie, na ubranka dziecięce. **SUKNA DAMSKIE** w różnych kolorach. **PÓŁ WEŁNY.**	**PŁÓTNA** na bieliznę i prześcieradła. **ZEFIRY** na koszule, bluzki i fartuchy. **RĘCZNIKI** z metra i odpasowane. **DYMKI** na bieliznę i pościel. **MARKIZETY** gładkie i kolorowe. **KLOTY.**	**UBRANIA** męskie i chłopięce z własnych fabryk konfekcyjnych.	**OBUWIE** męskie, damskie i dziecięce, boksowe, chewro i lakierowe. 840 Magazyny otwarte od g. 8 rano do 6 wieczór bez przerwy.

Przewodnik turystyczny po Krakowie.

Wawel i muzea:

Zamek królewski na Wawelu zwiedzać można od godziny 9 do zmroku. Wstęp do Zamku 500 mkp. (Zarząd Zamku królewskiego tel. 1262). **Groby królewskie, grób Mickiewicza i skarbiec w katedrze na Wawelu** zwiedzać można w dnie powszednie o godzinie 10, w niedzielę i święta po nabożeństwach. **Groby zasłużonych w krypcie na Skałce, grób Skargi w kościele św. Piotra, oraz skarbiec N. P. Marji** zwiedzać można w chwilach wolnych od nabożeństw, za zgłoszeniem się do zakrystji. **Muzeum Narodowe,** Sukiennice, tel. 168, otwarte jest codziennie od godz. 10—2, za opłatą 1500 mkp. od osoby; zbiorowe wycieczki otrzymują zniżki w kancelarji Muzeum w Sukiennicach. **Muzeum im. Eryka hr. Czapskiego, ul. Wolska 10,** wraz z lapidarjum, otwarte z wyjątkiem wtorków i piątków codziennie od godz. 10—2, za opłatą 1000 mkp. od osoby. Zniżki jak poprzednio. **Dom i muzeum Jana Matejki,** ul. Florjańska 41, dzieła zbiory mistrza, otwarte codziennie od 10—2, za opłatą 800 mkp. od osoby. Zniżki jak poprzednio. **Barbakan czyli t. zw. Rondel bramy Florjańskiej,** zabytek architektury z końca XV i XVI w., w lecie otwarty przez cały dzień, w miesiącach zimowych za zgłoszeniem się w kancelarji (najmniej 5 osób) za opłatą 1000 mkp. od osoby. Zniżki jak poprzednio. **Wieża Marjacka** w lecie otwarta codziennie od godz. 10—12, w miesiącach zimowych za zgłoszeniem się w kasie muzealnej w Sukiennicach. Opłata 1000 mkp. od osoby. Zniżki jak poprzednio. **Muzeum Czartoryskich,** ul. Pijarska 6, otwarte dla zwiedzających we wtorki i piątki od godz. 9—1 w południe, o ile w te dni nie przypadną święta. **Miejskie Muzeum przemysłowe,** ulica Smoleńsk 9, tel. 1339, otwarte od 10—1. **Muzeum etnograficzne,** na Wawelu otwarte codziennie. Wstęp w niedziele, wtorki i czwartki 50 mkp., w inne dni 100 mkp. **Wystawa Towarzystwa sztuk pięknych,** pl. Szczepański 1, tel. 8, otwarta codziennie od g. 10—4. Wstęp 5000 mkp. **Wystawa przemysłu polskiego Ligi pomocy przemysłowej** ul. Straszewskiego l. 28, wstęp wolny od godziny 9—1 i od 3—6.

Władze:

Województwo, ul. Basztowa L. 26, tel. 1141; godz. przyjęć: wojewoda od 11—1, godz. urzęd.: od 8—3, dla stron od 10—1. **Starostwo krakowskie,** ul. Starowiślna L. 13, tel. 3554; godziny przyjęć: starosta od 11—1, godz. urzęd.: od 8—3, dla stron od 10—1.

Magistrat, plac WW. Świętych L. 3, tel. 46; godz. przyjęć w prezydjum miasta: od 12—2 z wyjątkiem niedziel i świąt; godziny urzędowe od 8—2. **Dyrekcja kolei państwowych,** plac Matejki L. 12, telefon 2458; godziny przyjęć: prezes dyrekcji od 11—1, godz. urzęd.: od 8—3 z wyjątkiem niedziel i świąt. **Dyrekcja policji,** ul. Krupnicza L. 34, telefon 458; godziny urzędowe: od 8—3. **Izba skarbowa** (Władza skarbowa II instancji na Województwo krakowskie) ul. Helclów l. 2, II p., telefon Nr 225. Prezes izby przyjmuje strony codziennie od godz. 12—1 z wyjątkiem niedziel i świąt; w biurach godziny dla stron od 11—1.

Biura kupna i ogłoszeń.

„Uczciwość" Biuro kupna i sprzedaży kamienic, realności, folwarków sprzedaje i przyjmuje do kupna. Podwale 3, obok poczty.

Ogłoszenia prasowe i reklamy kolejowe „Ruch", S. A., ul. Szczepańska 9, tel. 369.

Rewizja losów.

Biuro rewizji losów przy Domu informacyjnym Eibenschütz, Rynek 8.

Księgarnie.

Księgarnia i sprzedaż gazet: **„Ruch",** S. A., ul. Szczepańska 9, tel. 369.

Kina.

Kino „Sokół" ul. Zielona 17. Czysty zysk dla inwalidów wojennych. Przedstawienia codziennie od godz. 5-tej, w święta od 3-ciej.

Laboratorjum kosmetyczne
Franciszki Budziaszek, Grodzka 3, I. p.
poleca dobrze zaopatrzony zakład w wyroby kosmetyczne, włosowe oraz kupuje wyczeszki.

Obuwie.

KONKURENCYJNA PRACOWNIA SZEWSKA
A. PAŁKI
Kraków, Rynek gł. 30, I p.

Stanisław Machaj
ul. św. Tomasza l. 9.
Magazyn i pracownia obuwia damskiego, męskiego i dziecięcego.
Najnowsze fasony angielskie, francuskie, warszawskie stale na składzie w wielkim wyborze.

Farbiarnie i pralnie.

Parowa farbiarnia i pralnia chemiczna
A. SZAPSKOWSKIEGO
Kraków, ul. Karmelicka L. 18.
Rok założenia 1863.

Składy fortepianów.

Największy w Małopolsce
skład fortepianów Heleny Smolarskiej
ul. Szewska 9, I. p.
wyłączne zastępstwo firm światowej sławy jak:
Bechstein
Blüthner
Bösendorfer
Ehrbar
Förster
Seiler
Schweighofer
Steinweg
Quandt
Wirth
Zawsze na składzie instrumenta używane.
Fisharmonje: Kotykiewicza i Mannborga.
Telefon 1005.

Generalne zastępstwo fabryki fortepianów i pianin firmy
„Stingl Original"
i innych firm
Zygmunt Raba nastp.
Kraków, ul. św. Anny l. 3
poleca fortepiany i pianina po cenach fabrycznych

Zakłady przemysłowe.

Zakład tapicersko-dekoracyjny, magazyn **mebli** i wyrób **kołder A. Rybiński,** ul. Sławkowska 21. Telefon Nr 3468.

Magazyn rękawiczniczy i galanteryjny
F. Lubański
Kraków, ul. św. Anny 2
poleca rękawiczki, pończochy, parasole, płaszcze gumowe, kurtki nieprzemakalne po cenach najniższych.
Własna pracownia rękawiczek skórkowych.

Wózki dziecięce sprzedaje tanio oraz przyjmuje odnowienia i reperacje tychże. Gumy obciąga na poczekaniu. Piechowicz, Kraków, ulica Mikołajska L. 7.

WPISY
NA KURSA HANDLOWE
roczne (oddziały: żeńskie i męskie) i 4-miesięczne popoł. i wieczorne w szkole „Hermes" Jana Pilcha w Krakowie, ul. Florjańska 39 przyjmuje się codziennie od dnia 15-go b. m. w godzinach od 10—12 i od 3—5.

Zakład tapicerski i magazyn mebli
M. BARDACH
Kraków, Florjańska l. 16.

WYTWÓRNIA wykwintnych obuwia męskich, damskich i wojskowych na miarę
FABRYCZNY SKŁAD skór krajowych i zagranicznych
HOJTASZ i WOŁKOWICZ
KRAKÓW
ul. Podwale 5. Telefon 33-46.

Zakład fotograficzny „Erna" ulica Starowiślna (plac Wielopole), przystanek tramwaju 3 i 6, wykonuje fotografje na legitymacje, paszporty i wszelkie zdjęcia fotograficzne w 5-ciu minutach.

Magazyn mód HELENY POPIEL
Kraków, ulica Florjańska L. 3 poleca kapelusze damskie i wszelkie dodatki oraz przyjmuje roboty i przeróbki.

Skład wiedeńskich parasoli
Kraków, ul. Długa L. 19 (sklep).

DRUKARNIA LITERACKA
w Krakowie
ul. Jagiellońska 10, tel. 401
przyjmuje
wszelkie roboty, wchodzące w zakres sztuki drukarskiej.
Maszyny pospieszne i rotacyjne.

W Drukarni Literackiej w Krakowie, ul. Jagiellońska L. | Rządca Drukarni L. K. Górski